

Pēc atzinības riebinieši brauca uz Balvu rajonu

● Riebiņieši vēlā vakarā pēc balvu saņemšanas: Galēnu pamatskolas skolotāja Gunita Strode, lauksaimniecības konsultante Solvita Brūvere, z/s «Kļavas» īpašnieks Antons Stuburs, novada domes izpilddirektors Āris Elsts, novada domes priekšsēdētāja vietnieks, uzņēmējs Henriks Vibornais, Galēnu teritoriālās pārvaldes vadītājs Jānis Kupris, Sīlukalna teritoriālās pārvaldes vadītājs Andrs Sondors, Stabulnieku teritoriālās pārvaldes vadītājs Jāzeps Ivanāns, Rušonas teritoriālās pārvaldes vadītājs Pēteris Rožinskis, «Liepas» īpašniece Regina Čaunāne, IK «Boņuks» īpašniece Sarmīte Slūka un rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītāja Irēna Saitere.

Ķestdien, 1.oktobrī, Balvu rajona Šķilbēnos notika konkursa «Sakoptākais Latvijas pagasts 2005» Latgales reģiona noslēguma pasākums, jo tieši šī pašvaldība šogad atzīta par sakoptāko Latgalē. Uz Balvu rajonu pēc godam nopelnītajām balvām devās arī Riebiņu novada pārstāvji, jo četrās konkursa nominācijās — «Pagasta attīstības iespējas», «Mežs un sabiedrība», «Iedzīvotājus sociāli atbalstošākā pašvaldība» un «Sakoptākā uzņēmējdarbības vide» — plūkti uzvarētāju lauri.

Konkursa «Sakoptākais Latvijas pagasts 2005» rīkotāji ir Latvijas Pašvaldību savienība, Latvijas Zemnieku savienība, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs, kā arī 11 ministrijas, tāpēc balvu un sumiņājumu bija daudz.

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija Riebiņu novadam kā nominācijas «Pagasta attīstības iespējas» laureātam pasniegta atzinības rakstu. Diplomus un dāvanas printeri, ko-

pētāju un faksa ierīci riebinieši saņēma arī no Ekonomikas ministrijas. Dāvanu karti 400 latu vērtībā stādu un sēklu iegādei — no Zemkopības ministrijas, a/s «Latvijas valsts meži», Valsts mežu dienesta un Latvijas Kokrūpniecības federācijas kā labākā pašvaldība nominācijā «Mežs un sabiedrība». Labklājības ministre Dagnija Staķe Riebiņu novadam pasniegta dāvanu karti 100 latu vērtībā un Labklājības ministrijas atzinības rakstu, kā arī Nodarbinātības valsts aģentūras dāvanu par veiksmīgu sadarbību nodarbinātības veicināšanā. «Pozitīvi ir vērtējams fakts, ka tādā salīdzinoši jaunā pašvaldībā kā Riebiņu novadā, nemitīgi tiek domāts un sperti soļi, lai sniegtu atbalstu sava novada iedzīvotājiem un veicinātu pēc iespējas labvēlīgākas sociālās vides veidošanos, tādējādi cilvēkus iedrošinot un motivējot uz labiem darbiem,» runājot par riebiniešu veikumu, atzīst labklājības ministre Dagnija Staķe.

Par veiksmīgu piedalīšanos konkursā «Sakoptākais Latvijas pagasts» atzinības raksti tika pasniegti arī Riebiņu novada domei un pašvaldības

vadītājam Ilmāram Meluškānam.

Šķilbēnos konkursa noslēgumā atzinības rakstus saņēma ne tikai Riebiņu novada pašvaldība, bet arī iedzīvotāji deviņās nominācijās.

Atzinības raksti pasniegti: Inārai Rečai — par kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un popularizēšanu; Jānim Belousovam — par veiksmīgu daudzdzīvokļu nama apsaimniekošanas modeļa izveidošanu; Albertam Upeniekam — par vides un meža apsaimniekošanas jautājumu popularizēšanu un izglītošanu skolēnu vidū; Vitālijam Pastaram — par uzņēmējdarbības veicināšanu novada lauku teritorijā; SIA agrofirmas «Turība» valdes priekšsēdētājam Pēterim Pastaram par piena lopkopības veicināšanu; z/s «Liepas» īpašniecei Regīnai Čaunānei — par veiksmīgu tradicionālās lauksaimniecības organizēšanu; z/s «Kļavas» īpašniekam Antonam Stuburam — par uzņēmējdarbības un ražošanas veicināšanu novadā; Galēnu pamatskolas skolotājai Gunitai Strodei — par tūrisma veicināšanu novadā; IK «Boņuks», Sarmītei Slūkai — par uzņēmējdarbības

vides veicināšanu lauku vidē un Solvitai Brūverei — Latvijas Lauku konsultāciju centra atzinības raksts nominācijā «Lauku attīstības veicināšana iedzīvotāju vidū».

Bez atzinības rakstiem un ziediem Riebiņu novada laureāti no Riebiņu novada domes saņēma arī dāvanu kartes 20 latu vērtībā.

R.Naglis,
sabiedrisko attiecību
speciālists Riebiņu novadā

REDAKCIJAS PIEZĪME

2004. gadā konkursā «Sakoptākais Latvijas pagasts 2004» tagadējā Riebiņu novada Rušonas pagasts izcīnīja otro vietu Latgalē.

Toreiz Rušonieši pēc balvām devās uz Balvu rajona Baltinavu. Vienu no lielākajiem punktu skaitiem, kas atbilda otrajai vietai, Rušonas pagasts ieguva nominācijā «Zemkopība un lauku vide». Taču visaugstāko punktu skaitu visas valsts mērogā pagasts ieguva nominācijā «Pagasta attīstības iespējas», bet nominācijā «Vides aizsardzība» Latgalē tika iegūta otrā vieta.

Abonē «Novadnieku»
VISĀS Preiļu rajona pasta nodaļās,
redakcijā Brīvības ielā 14, Preiļos,
vai internetā www.novadnieks.lv
no JEBKURAS mēneša dienas
līdz mēneša, ceturkšņa
vai gada beigām.
Izmanto izdevību — abonē
redakcijā ar atlikto maksājumu
pa tālruni 5307056.

ZIŅAS

Komisija lemj par mājmacības piešķiršanu

Preiļu rajonā, sākot ar 1. septembri, mājas apmācība noteikta 25 skolēniem. Tā paredzēta līdz 1. martam. Šādu lēmumu pieņēmusi rajona izglītības pārvaldes pedagogiski medicīniskā komisija savā sēdē. Kā informēja komisijas vadītāja, rajona izglītības pārvaldes speciāliste bērnu tiesību aizsardzības un pirmsskolas izglītības jautājumos Anita Džeriņa, mājmacība noteikta vairākiem Līvānu 2. un Preiļu 2. vidusskolas skolēniem, kā arī dažu citu skolu bērniem.

Apmācības mājās skolas vecuma bērniem tiek piešķirtas, ja tas ir nepieciešams viņu veselības stāvokļa dēļ. Skolēniem tiek nodrošināta apmācība mājās sakarā ar traumām, kuru dēļ nevar ierasties skolā, periodā pēc operācijām, ilgstošas slimības dēļ. Šāda veida apmācība, kad skolotājs ierodas mājās pie slimā skolēna un viņu māca, tiek nozīmēta uz dažādu periodu, kas atkarīgs no izveseļošanās ātruma. Bērni, kuriem fiziskas vai garīgas dabas traucējumi ir kopš dzimšanas, apmeklē speciālās vai sanatoriju tipa skolas.

Starp skolēniem, kuriem noteikta apmācība mājās, vienam bērnam turpinās atveseļošanās periods pēc galvas smadzenēs veiktas operācijas. Šim bērnam mājmacībai piešķirtais laiks atkārtoti pagarināts. Ir bērni, kam skolas laiks jāpavada mājās pēc pārslimota encefalīta, sakarā ar epilepsijas saasinājumiem, psihiskās attīstības traucējumiem, ar mugurkaula traumu.

Skolēni, kuriem noteikta mājmacība, uz atsevišķām stundām atbilstoši veselības stāvoklim var ierasties skolā, lai neatsvešinātos no saviem klases biedriem un skolas atmosfēras.

Bērniem mājās tiek mācīti nozīmīgākie priekšmeti: latviešu valoda, matemātika un tam līdzīgi. Stundu skaits nedēļā noteikts atkarībā no klases. Piemēram, 12. klases skolēnam mājmacībai paredzētas septiņas stundas nedēļā: latviešu valoda, pirmā svešvaloda, bioloģija, ģeogrāfija, ķīmija, fizika, vēsture. 1. klases skolēniem mājmacībai noteiktas četras stundas. Par šo darbu skolotāji saņem atalgojumu. Kad bērniem veselības stāvoklis uzlabojas, viņi atgriežas skolā, bet atsevišķos gadījumos mājmacības laiks tiek pagarināts.

Mājmacības nepieciešamību bērnam nosaka ārsts. Vecāki ar attiecīgo izziņu griežas skolā, bet mācību iestādes vadītājs apkopotos datus iesniedz izskatīšanai rajona pedagogiski medicīniskajā komisijā. Tās pieņemtais lēmums tiek nosūtīts uz Izglītības un zinātnes ministriju, kur saņem apstiprinājumu šim lēmumam. Mājskolotāju darba apmaksai nepieciešamie līdzekļi tiek piešķirti no skolu budžeta. Komisijā darbojas ārsts psihiatrs, psihologs, sociālais pedagogs, kā arī izglītības pārvaldes darbinieki. Komisiju sasauc pēc vajadzības, tas var notikt pat tādos gadījumos, kad mājmacības piešķiršana izskatāma vienam skolēnam.

Pedagoģiski medicīniskā komisija izlemj arī jautājumus par garīgi atpalikušu bērnu apmācību sākumskolas posmā. Ja pēc skolotāju, lielākoties pēc klases audzinātāju, novērojumiem bērns netiek galā ar mācību vielu, skolas iesniedz savus pieteikumus komisijai, bet bērnam jāveic kompleksa veselības pārbaude. Jautājumi par šādiem skolēniem tiek izlemti mācību gada beigās. Šī gada pavasarī komisijā tika izskatīts jautājums par pieciem šādiem bērniem. Divi no viņiem ar komisijas atzinumu nosūtīti uz Rudzētu speciālo internātskolu, divi, kuriem netika noteikta garīga atpalcība, bet psihiskas dabas traucējumi — uz sanatorijas tipa skolu Adamovā, bet viens atstāts uz otru gadu savā skolā. Bērnu, kuri ir pārsnieguši sākumskolas vecumu, veselības stāvokli, ja ir aizdomas par viņa garīgo atpalcību, vērtē Valsts pedagogiski medicīniskā komisija.

L. Rancāne

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Ministrija nosauc cukura uzkrājējus, kuru dēļ jāmaksā sods

Zemkopības ministrija nosaukusi četrus uzņēmumus, lielākos cukura virsnormas uzkrājējus, par kuriem Latvija Eiropas Komisijai maksās soda naudu. Tie ir cukura vairumtirgotājs «LEX-U», Jelgavas cukurfabrika, Liepājas cukurfabrika un «Agrofood». Kopējie liekā cukura krājumi sasniedz 6000 tonnu. Ja uzņēmumi savu vainu neatzīs un Zemkopības ministrijai neizdosies to pierādīt tiesā, maksa par virsnormas tonnām tiks segta no valsts budžeta. Kopumā Eiropas Komisija bija konstatējusi vairāk nekā 10 000 tonnas liekā cukura, par kuru soda maksājums ir 3,6 miljoni latu.

Plāno sakārtot otrās šķiras autoceļus

Nākamajos divos gados valdība plāno sakārtot 16% nozīmīgo otrās šķiras autoceļu. Saņemot pietiekamu valsts finansējumu, nākamajos divos gados plānots izremontēt 653 kilometrus valsts otrās šķiras autoceļu no novadu atbalstam nozīmīgajiem 4000 kilometriem, liecina Satiksmes ministrijas izstrādātā autoceļu sakārtošanas programma novadu atbalstam 2006./2007. gadā. Ik gadu šim mērķim nepieciešami 12 miljoni latu. Patlaban programmā iekļauti galvenokārt zemāku izdevumu un vienas būvsezonas laikā realizējami projekti, tā sasniedzot lielāku sakārtotu autoceļu kilometru skaitu.

Latvijā vairs nebalsotu par iestāšanos ES

Ja referendums par Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā būtu noticis šī gada septembrī, Latvijas iedzīvotāji vairs neatbalstītu valsts iestāšanos savienībā. Kā liecina «Latvijas fakti» veikta aptauja, 48,7% iedzīvotāju balsotu pret, bet 40,3% — par iestāšanos Eiropas Savienībā. Savukārt, 6,8% aptaujāto nezina, kā viņi balsotu referendumā gadījumā, bet 4,1% norādījuši, ka nepiedalītos referendumā vispār. No aptaujātajiem Latvijas pilsoņiem iestāšanos atbalstītu 44,5%, bet pret balsotu 46%. Nepilsoņu vidū pretinieku skaits ir vēl lielāks — 60,6%.

Borisa Berezovski vairs negrib ielaist Latvijā

Borisa Berezovska nesenā vizīte Latvijā var izrādīties pēdējā, jo premjerministrs Aigars Kalvītis un prezidente Vaira Vīķe-Freiberga ir vienojušies, ka šis cilvēks apdraud valsts drošību un ir iekļaujams melnajā sarakstā, raksta «Neatkarīgā». Premjers gan precīzē, ka apdraudējums radies gan saistībā ar B. Berezovska «biznesa plāniem, gan ar politiskajiem kontaktiem». Premjera aicinājums esot jāuztver vienīgi kā vērtējums pašam Berezovskim, nevis tiem cilvēkiem, kuri devās ar viņu tikties.

Arī šogad upēs sargās lašus

Makšķerņu asociācija arī šogad rīko akciju «Lašiem būt!», kas notiks jau piekto reizi. Šajā laikā sasniegti sabiedriski nozīmīgi un zinātniski apstiprināti rezultāti. 2004. gadā lašu mazuļu skaits Gaujā, Salacā un Ventā palielinājies 10 reizes, savukārt šī gada monitoringa dati liecina, ka, salīdzinot ar pagājušo gadu, lašu mazuļu skaits pieaudzis vēl par vairākiem procentiem. «Lašiem būt!» ir viens no veiksmīgākajiem Latvijas Vides aizsardzības fonda finansiāli atbalstītajiem pasākumiem.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

53-07058, 53-07059 (žurnālistiem). Fakss 53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

INFORMĀCIJA

LĪVĀNU NOVADĀ

● 29. septembrī notika kārtējā Līvānu novada domes sēde

Lemj par līdzekļu piešķiršanu

Piešķirti 708 lati tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādei ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstības projektam «Ūdenssaimniecības attīstība Līvānu novada Turku pagastā» I daļas apmaksai no Līvānu novada domes budžeta sadaļas «Pārējie ieņēmumi».

440 lati piešķirti Jaunsilavas pamatskolai — pirmskolas grupu vajadzībām, jo tajās strauji pieaug bērnu skaits vecumā no 2 līdz 4 gadiem. Finansējums no domes budžeta sadaļas «Pārējie ieņēmumi».

838 latus dome piešķīra Rožupes pamatskolai, jo šie līdzekļi nepieciešami elektriskās plīts iegādei skolas ēdināšanas blokā. Nauda nepieciešama arī skolas autobusa remontam. Finansējums no domes budžeta sadaļas «Pārējie ieņēmumi».

Neizņemtoja

pirmpirkuma tiesības

Līvānu novada dome neizmantoja pirmpirkuma tiesības par līgumā minētajām summām nekustamajiem īpašumiem:

Baznīcas ielā 23, Līvānos (2030 m² zeme un 3 ēkas), zemi 6,8 ha platībā Rožupes pagastā saimniecībā «Ivanna»,

zemi 5,8 ha platībā Turku pagastā īpašumā ar nosaukumu «Knotiņi»,

zemi 5,5 ha un namīpašums Turku pagasta Zundānos īpašumā ar nosaukumu «Kīrši»,

zeme 7,6 ha platībā, māja un palīgēkas Rožupes pagas-

tā īpašumā ar nosaukumu «Cielaukas»,

zeme 662,43 m² platībā Turku pagastā īpašumā ar nosaukumu «Ābelītes»,

zeme 11,1 ha platībā Turku pagastā īpašumā ar nosaukumu «Vilciņi»,

Rudzutaka ielā 16, Līvānos (1169 m² zeme un namīpašums),

zeme 0,423 ha platībā un namīpašums Rožupes pagastā īpašumā ar nosaukumu «Mazie Lāčkāji»,

Liču ielā 41, Līvānos (899 m² zeme un dzīvojamā māja).

Sadalīs ziedojumus

Līvānu novada domes konstatēja ir saņemti ziedojumi no Ritas Blaževičas, kura plūdu un knišļu uzbrukumos cietušajām ģimenēm ziedojuši 500 latu. Pašvaldība pilnvarojusi Turku pagasta valdi sadalīt ziedotos naudas līdzekļus Turku pagastā plūdu un knišļu uzbrukumā cietušajām saimniecībām. Iepriekš saņemtie naudas līdzekļi tika vairāk novirzīti Rožupes pagasta cietušajām ģimenēm.

Dalības maksa pulciņos

Izskatot Līvānu bērnu un jauniešu centra direktores Valentīnas Poikānes iesniegumu, dome nolēma no 2005. gada 1. septembra apstiprināt vecāku dalības maksu par vienu bērnu Ls 0,50 apmērā mēnesī. Šāda maksa jāmaksā par darbošanos ādas un papīra plastikas, klūdziņu pinēju, floristikas, šūšanas modeļšanas, tamborēšanas, izšūšanas, deju un ritmikas, frizieru pulciņā, kā arī kluabiņā «Kopā labāk», bērnu

vokālajā ansablī un deju grupā «Inter Līvāni». Savukārt dalības maksa 3-4 gadīgo bērnu rotaļgrupā «Ziniši» un «Kāpēcīši» noteikta Ls 3 mēnesī.

Par rekonstrukcijas darbu finansēšanu

Dome pieņēma lēmumu slēgt līgumu ar SIA «Krustpils» par autostāvvietu izbūvi un piebraucamo ceļu rekonstrukciju Līvānos, Sporta ielā 3b, 5, 5a, 7 ar atlikto maksājumu Ls 11 647,80 apmērā 2006. gadā, jo rekonstrukcijas izdevumi ir lielāki par valsts budžeta mērķdotācijas līdzekļiem, ko saņēmusi Līvānu novada dome. Minēto summu pašvaldība paredzēs 2006. gada budžetā.

Baltajai skolai mainīs juntu

Dome slēgs līgumu ar SIA «Jēkabpils PMK» par pašvaldības ēkas Domes ielā 3, Līvānos jumta rekonstrukciju, vienojoties par atlikto maksājumu Ls 9993,70 apmērā 2006. gadā. Tas nepieciešams, lai vēl šogad atjaunotu vētras laikā sabojāto ēkas jumtu. Minētā summa tiks paredzēta domes 2006. gada budžetā.

Apstiprina maksas pakalpojumus

Izskatot J. Graubiņa Līvānu mūzikas skolas direktora Gunāra Luriņa iesniegumu, dome no 2005. gada 1. septembra apstiprinājusi maksu par mācību materiālu kopēšanu vienam audzēknim — Ls 0,20 mēnesī.

Izskatot Līvānu 1. vidusskolas direktores Maijas Dzintaras Kručiņas iesniegumu, no 2005. gada 1. ok-

tobra apstiprināta maksa par ēdināšanas pakalpojumu sniegšanu (ēdināšana dažādu semināru un citu pasākumu laikā). Noteikts, ka par ēdināšanas pakalpojumu sniegšanu skola var iekasēt 20% no ēdienu pagatavošanā izmantoto pārtikas produktu vērtības. Iekasētos līdzekļus atļauts novirzīt darbinieku darba samaksai par sniegto pakalpojumu un saimniecisko izdevumu apmaksai.

Gājēju laipu rekonstrukcija

Pieņemts lēmums veikt gājēju laipu pār Dubnas upi, kas atrodas Rožupes pagastā Kalvānos — Gercānos un Rožupe I — Rožupe II, rekonstrukciju. Apmaksu paredzēts veikt no piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem.

Iznomā telpas Rožupē

IK «Dūre» uzņēmējdarbības veikšanai pašvaldība iznomās telpas 51,72 m² platībā Skolas ielā 7-1, Rožupē. Telpas iznomātas uz 5 gadiem.

VAS «Latvijas Pasts» Latgales reģiona Preiļu reģionālajai nodaļai pašvaldība iznomās telpas 58 m² platībā Skolas ielā 7-4, Rožupē. Telpas iznomātas uz 3 gadiem. Līdzšinējās telpas, kur atradās pasta nodaļa, nebija piemērotas — tām nebija pievadītas komunikācijas un pasta nodaļai draudēja likvidācija. Lai to nepieļautu, pašvaldība piedāvāja VAS «Latvijas pasts» telpas Skolas ielā.

Turpinājums nākamajā
numurā.

Zemnieki, jūs gaida tradicionālajā izstādē Rāmavā

Viena no atnākušā rudens pazīmēm ir tradicionālā izstāde «Lauksaimniecības tehnika 2005 un Lauku sēta 2005» Rāmavā. Šogad tā vērš durvis apmeklētājiem 6. oktobrī pulksten 10.00, bet jau 11.00 notiks oficiāla atklāšana.

Izstādes rīkotāji piedāvā piesātinātu programmu četru dienu garumā. 6. oktobris būs īpaša diena tehniskiem cilvēkiem, jo katram būs iespēja sevi pārbaudīt «CLAAS» un «MASSEY FERGUSON» traktoru veiklības braucienos. 7. oktobris veltīts tēmām «Biodeģviela Latvijā» un «Viss lopkopjiem». Par biodeģvielas ražošanu, izmantošanu iekšdedzes motoros, dzinēju darbināšanu ar auksti spiestu rapšu eļļu, līdzšinējo pieredzi rapšu eļļas ražošanā mājas apstākļos stāstīs pašmāju speciālisti un viesi no Čehijas. Lopkopji varēs iepazīties ar kompaktām iekārtām lopbarības gatavošanai, aplūkos lopīņu guļvietu paklājus, uzzinās, kā ērtāk izvākt kūtsmēslus. 8. oktobris būs diena dārzenu un augļu koku audzētājiem. Ar ārstniecības augiem dārzā iepazīstinās dakters Arturs Tereško. Plašu informāciju sagatavojusi bioloģiskās lauksaimniecības speciālisti. Izstādes noslēgumā, 9. oktobrī, uz konferenci «Latgales rīksotāja atdzimšana» aicina Latvijas šķirnes zirgu audzētāju asociācija.

Uzmanību, ekspreskonkurss!

Tā kā «Novadnieka» rīcībā ir divas bezmaksas ieejas biļetes uz izstādi Rāmavā, aicinām lasītājus piedalīties ekspreskonkursā. Pirmais, kurš šī laikraksta numura iznākšanas die-

nā, 4. oktobrī, pulksten 15.00 piezvanīs un redakciju pa tālruni 53-07058 un pareizi atbildēs uz mūsu jautājumu, saņems savā īpašumā arī biļetes.

JAUTĀJUMS. Kura pēc kārtas ir šogad Rāmavā rīkotā starptautiskā lauksaimniecības, mežsaimniecības, produkcijas pārstrādes, vides veidošanas un labiekārtošanas izstāde?

Sagatavoja L. Kirillova

OTRDIENAS
INTERVIJA

Šī intervija ar mūsu kolēģi, laikraksta «Diena» Rēzeknes biroja reportieri, dzejnieci, daudzu tautā pazīstamu un iemīļotu dziesmu tekstu autori ANNU RANCĀNI tapa septembrī, kad līdz ar lauku darbu steigu pāri Latvijai virmoja tradicionālo Dzejas dienu savijņojums. Tā ir tāda īpaša gaisotne, ko mēs, vidējās paaudzes pārstāvji, atceramies vēl no savas skolas gadu bērnības. Mazliet liriskas, mazliet nostalgijas, mazliet sapņu un mīlestības. Pantmēros iegrozītas, caur autora sirdi un prātu uz papīra lapas sarindotas, šīs izjūtas skar dvēseli pat tiem, kas citkārt sev liekas stipri un pārliecināti.

● Trīs draudzenes, Livzenieku pamatskolas literārā žurnāla izdevējas – Anna (no labās), Irēna – Naurēnu vidusskolas skolotāja, Aija – Rēzeknes tiesas priekšsēdētāja. Foto no A.Rancānes albuma

Saules kalponīte uz liepziedu takas

—Anna, kādas ir jūsu septembra izjūtas?

—Izjūtas? Pēkšņi visi apjautuši, ka ir Dzejas dienas. Bieži zvina no skolām un lūdz atbraukt. Es jau labprāt eju un braucu, bet darbs prasa savu, es nevaru katru dienu izrauties. Jāsaka paldies laikraksta «Diena» vadībai, kas piever acis un saka, ak, tu jau dzejniece, tev jau jāskrien apkārt. Tajā pašā laikā man nav dota ne mazākā atlaide, darbs ir jāizdara, iepilnānotie materiāli jānodod laikā.

Patiesībā tas ir smagi. Es to citādi nemaz neuztveru. Ja kādu dienu bijušas vairākas tikšanās ar pieaugušajiem un skolēniem, jūtos kā pēc siena plaujas. Gan fiziski, gan garīgi nogurusi. Vakarā domāju, ka neesmu cilvēkiem to nateikusi un vēl to piemirsusi vai mīrsusi pajautāt. Vairāk gribas dialogu. Ja manā priekšā ir pilna zāle ar jauniešiem, viņi nez kāpēc kautrējas paši runāt. Patik mazas auditorijas, kad cilvēki jūtas brīvāk, atraisās.

—Kādi klausītāji jums pašai tikamāki – pieaugušie un dzīves gudrie vai jaunieši?

—Tikami ir vieni un otri. Nesen biju Rēzeknes 1. vidusskolā, kur mācās mana meita. Tikos ar bērniem, kuri ir tajā sarežģītajā vecumā – no piektās līdz astotajai klasei. Bet mums tik labi sanāca! Varbūt tāpēc, ka uz tikšanos ieradās tikai tie, kuri paši gribēja. Līdzī nāca draugi un līdzjutēji, lai paklausītos savējos. Man prieks par šo skolu, kas ir tik literāra un avērta. Ar skolēnu darbiem varēpat grāmatu izdot.

—Patiesībā ikgadējās Dzejas dienas Latvijā ir sena tradīcija.

—Jā, četrdesmit gadu garumā. Vienu laiku gan domājām, ka nu jau būs cauri, ka Dzejas dienas nebūs vajadzīgas. Bet, kā par brīnumu, pēdējā laikā interese pieaugusi. It īpaši Rīgā, kur rodas jaunas un saistošas idejas. Berķenelē dzejniece Inga Gaile man stāstīja, kā viņi staigājuši pa Pārdaugavu, pa Arkādiju un katrā ielā lasījuši dzejoļus. Arkārtīgi intesanti, es domāju, ka tāpat varētu pastaigāt ar dzejoļiem kabatā pa Daugavpils cietskni vai Rēzekni, vai pa Priekuļi naktī. Uz katra akmens pa vienam dzejolim.

Visvairāk mani kaitina (kā bērni tagad saka – *besī*), kad atnāk skolotāja un saka, nu jūs atnāciet, pastāstiet kaut ko par sevi, parunājieties ar viņiem, jo bērni, raug, grib redzēt dzīvu dzejnieku. Bet varbūt viņi neko negrib redzēt un dzirdēt. Ja iepriekš ar skolēniem nav strādājis skolotājs, nav godīgi uzvelt nepadarīto ciemiņam, kurš šajā auditorijā ienācis pirmo reizi.

—Vai bērni tagad vispār lasa dzeju? Spriežot pēc personīgās pieredzes, labi, ja tiek galā ar obligāto literatūru.

—Vispār jau laikam nelasa. Jā, paklausās, bet paši ļoti reti paņem grāmatu.

—Varbūt tas nāk vēlāk, roman-

tiskajā vecumā?

—Iespējams, ka ap gadiem sešpadsmit dzejai pievērsās biežāk, bet arī ne visi. Astotās klases literatūras grāmatā ir Ziedonis, ir Vācietis. Mana meita grāmatu pārlūkoja ar interesi, lai gan pēc savas būtības ir antiliterāra. Terēzei laikam līdz kaklam tas, ka viņa ir dzejnieces meita, ka visi to uzsver – ahā, tu jau arī būsi dzejniece. Tā jebkuram var rasties alerģija.

—Kā jūsos savienojas dzejniece un žurnāliste?

—Tas ir visbiežākais jautājums, ko man parasti uzdod. Savienot ar dzeju var jebkuru darbu, kas jādara, pelnot dieniško maizi. Es varētu kaut vai ielu slaucīt, ja man vajadzētu bērņus pabarot, un rakstīt dzejoļus. Tagad tikai virieši var sēdēt mājās un atļauties čikstēt, ka viņiem nav darba. Sieviete viss ir iespējams un viss pa spēkam.

—Ar ko sieviete savādāka?

—Ar to, ka sievietei ir īpaši gēni, varbūt īpaša uzbūve, ka viņa spēj gādāt un rūpēties par visiem, spēj apvienot visdažādākos darbus. Mūsdienās ar dzeju neviens nebūs paēdis. Ja es dzīvotu viena, varbūt iztiktu. Bet es neesmu viena, man ir bērni.

—Vai varat atsaukt atmiņā, kad radās jūsu pirmie dzejoļi?

—Tas bija bērnībā, pamatskolas jaunākajās klasēs. Kopā ar divām labākajām draudzenēm izdevām klases literāro žurnālu. Trīs autore viena bijām, pašas rakstījām, pašas zīmējām. Tagad pa retam satiekamies un priecājamies, ka no mūsu klases visi *izasytuš laudis*. Neviens nav ne nolaidies, ne nodzēries.

—Toreiz taču nedomājāt, ka kļūsiēt dzejniece vai žurnāliste, vai ne?..

—Protams, nedomāju. Man patika fizika, astronomija, patika zvaigznes pētīt. Domāju, ka iešu uz fizikas un matemātikas fakultāti universitātē vai studēšu inženierzinātnes.

Man laikam tāda jocīga daba. Tagad saprotu, ka nekad nevajag kāpt sev pāri. Sacerējums skolā es vienmēr labi rakstīju, bet literatūras skolotāja mani par varītēm spieda iet studēt filoloģiju. Man gribējās rīkoties tieši pretēji. Tā arī dariju, aizgāju uz ekonomistiem.

Tas bija interesants laiks. Mēs studējām ekonomiskās informācijas mehanizēto apstrādi. Ar savām zināšanām tagad jūtos kā muzeja eksponāts. Kad stāstu bērniem, ka mācījos pie datoriem (tās bija ESM jeb elektroniskās skaitļojamās mašīnas), kas izmēros līdzinājās ledusskapim, viņi netic. Neko daudz vairs neatceros, bet patiesībā tas bija kaut kas šaušalīgs. Toties mūsu grupā mācījās tādas pazīstamas personas kā Henriks Danusēvičs un Ingrida Ūdre. Ar Ingridu mēs gan reti redzējāmies, jo viņa toreiz spēlēja slavenajā TTT basketbola ko-

● Anna Rancāne ir ne tikai žurnāliste, bet arī piecu dzejoļu krājumu un dzejas izlases «Saules kalponīte» autore. «Lūgšana», «Piekdiena», «Advente», «Aizlūgums», «Svētdiena» sen jau aizgājuši tautā. Pašlaik izdevniecībā «Zvaigzne ABC» top «Zīmes». Gaidīsim to grāmatu veikalu plauktos.

Foto: A.Stejanovs

mandā un atnāca vienīgi uz sesijām, bija tāda klusa un kautrīga meitene.

Valsts sadalē man bija iespēja izvēlēties nākamo darba vietu. Viena no tām bija Dobelē. Aizbraucu, apskatījos, bet tur bija, kur dzīvot, bez tam man nepatika Zemgales lidzenums, viss kā uz delnas. Izvēlējos Komunālās saimniecības ministrijas skaitļošanas centru Rīgā. Rīgas pieraksta nebija, nācās meklēt iespējas, kā palīdzēja kāda veca kundze, kura vēlāk aizbrauca uz Pēterburgu, vēlāk mani pie sevis pierakstīja Saulcerīte Viese. Tad jau es biju Rakstnieku Savienības Rīgas jauno literātu studijā.

Kādu laiku strādāju ministrijā ar pilnīgi bezjēdzīgām programām, zinājām, ka tās nekur netiks izmantotas. Izdevniecībā «Liesma» biju iesniegusi pirmās grāmatas manuskriptu. Mani uzaicināja aizvietot izdevniecībā kādu redaktori, kas bija aizgājuši dekrēta atvaļinājumā. Brīnos, kā viņi riskēja, jo man nebija filoloģiskās izglītības, tolaik studēju Maskavā, M.Gorkija Literatūras institūtā. Bet tam gan nebija nekāda sakara ar latviešu filoloģiju. Tā es ienācu literatūrā.

1989. gadā atstāju Rīgu un aizgāju strādāt uz atjaunoto Daugavpils teātri par literārās daļas vadītāju. Teātra režisors bija Nauris Klētnieks. Inese Laizāne, Maija Korkliša, Vilis Daudziņš, Indra Roga – tas bija ļoti jauks aktieru kolektīvs, lasīju viņiem Latgales vēsturi un literatūru. Vācu grāmatas un visu iespējamo informāciju par novada vēsturi, lai arī pašai būtu kāda nojēga. Šī in-

terese saglabājusies joprojām. Pati labākā dāvana man ir kāda grāmata par vēsturi, kāds buklets.

—Šķiet, ka līdz šim iznākušās grāmatas par Latgales vēsturi ir pats minimums. Ir tik daudz kā nezināma.

—Protams, pētniecība jāturpina, tā ir mana aizraušanās.

—Vai no tās varētu arī kas iznākt?

—Kad būs vairāk brīva laika, iespējams, uzrakstīšu grāmatu.

—Vai pensijā?

—Varbūt. Ja vien man nebūs vesels pulks mazbērnu, ar kuriem nodarboties. Tas būtu bezgala labi. Saka, ja ar saviem bērniem nav bijis laika auklēties, tad to kompensē ar mazbērniem.

—Kā jūs nokļūvat žurnālistikā?

—Līdz žurnālistikai vēl bija darbs Daugavpils pilsētas domē, kādu laiciņu arī laikrakstā «Diena» (tagad tajā esmu atgriezusies). Bet tad sākās «Latgales Laika» periods, kas manā dzīvē bija pilnīgi jauns pavērsiens. Kopā ar tagadējo «Latgales Laika» direktoru Valēriju Ivanovu mums radās doma izveidot laikrakstu Latgalei. Tikai vēlāk sapratām, ka būtu bijis daudz vieglāk radīt jaunu avīzi tukšā vietā, nekā uz divu laikrakstu pamatiem.

Diezīn vai tagad es varētu ar tādu atdevi strādāt, kā toreiz. Vienmēr apzinos, ka savas aizņemības dēļ ar uzmanību esmu apdalījusi bērņus, meitiņu aizlaidu dārzīnā, kad viņai bija knapi gadīnš. Audzinātāja aiz rokas vilkšus vilka grupiņā, bet Terēze uz mani skatījās tādām acīm... Tās nebija to vērts.

Bet avīzi mēs uztaisījām, un,

šķiet, ne sliktu. Tiesa, ideju par visas Latgales laikrakstu neizdevās īstenot pilnībā. Tagad es saprotu, ka lasītājiem vairāk iet pie sirds vietējie rajonu preses izdevumi, kas runā par notikumiem tuvākajā apkārtnē, kas dzimis, miris pašu vai kaimiņu pagastā, ko pērk un pārdod. Latīņa pacelsies tikai tajā gadījumā, kad cilvēkiem būs pietiekami naudas, lai pasūtītu vairākus preses izdevumus.

—Tagad jūs esat atgriezies «Dienā».

—Jā, pēc septiņiem «Latgales Laikā» nostrādātiem gadiem. 2000. gadā saņēmu Aspazijas balvu. Jelgavā satiku Māru Misiņu, kura «Dienā» strādāja no pirmsākumiem, aprunājāmies. Tā bija sakritība, ka tieši tobrīd laikraksta vadība bija nolēmusi atjaunot savu biroju Latgalē. Es izvēlējos Rēzekni, kopš 2001. gada dzīvoju un strādāju šeit.

Atkal viss bija jāsāk no jauna. Nācās arī pārvarēt sevi, jo viena lieta ir būt redaktorei un dot uzdevumus, bet pavisam kas cits – reportieres pienākumi. Sapratu, ka patiesībā es neprotu rakstīt, jo «Dienā» bija pilnīgi cita pieeja ziņām. Sākumā nedēļu nostrādāju Rīgā, mēs pirmās uzdevums bija saistīts ar sprādzienu universālveikalā «Centrs». Braucu uz slimnici, intervēju cietušos. Atzišos, biju šokā, bet, ja vajag, visu var izdarīt.

—Nu visa Latgale laikam zināma kā sava kabata. Vai esat domājusi, kas te notiks pēc reģionālās reformas?

—Protams, daudz ko esmu redzējusi, vēl vairāk uzinājusi un pārdomājusi. Domāju, ka Latgalei tas dos mazāk nekā atņems. Ir bijis ļoti daudz piemēru, kad apvienošanās tikai nelielai daļai ļāvu devusi labumu, bet visiem pārējiem zaudējums un vilšanās. Ja vara koncentrēsies Rēzeknē vai Daugavpilī, kas būs Krāslava vai Ludzas pierobeža? Jau tagad vienas dienas laikā ar sabiedrisko transportu nav iespējams aizbraukt uz Krāslavu un atgriezties Rēzeknē.

Citreiz man liekas, ka paši vien veidojam uzskatu par Latgali kā depresīvu un nomāktu reģionu. Pārlietu patik paņaudēt, pavaimānāt, neprotam sevi parādīt. Daļa latgaliešu raujas melnās miesās un daudz padara, bet citi staigā un prasa, prasa, prasa... Ja tu sevi noniecinā, tad arī citi tevi noniecinās. Skatāmies uz citiem it kā no apakšas. Bet ar ko tas pārnovadnieks par mums labāks? Jā, mācās pašiem savu asti celt, un mēs, žurnālisti, arī te varam ko līdzēt. Tomēr vienam ir jābūt — lemšana par projektu atbalstu un līdzekļu sadali ir jāatstāj pašas Latgales ziņā, lai nauda nepalik tikai Rīgā. Ir Latgalē godīgi cilvēki, kuriem var uzticēties un kas par to varētu spriest.

L.Kirillova

Izglītības un zinātnes ministres prof. Inas Druvietes apsveikums Skolotāju dienā

Cienījamie skolotāji!

Klāt ir Skolotāju diena – diena, kad īpaši atceramies skolotājus, suminām viņu veikumu, vēlam labu veselību un izturību tiem, kas diendienā rūpējas par to, lai mūsu valsts varētu droši raudzīties nākotnē.

Skolotāja darbs vienmēr bijis nozīmīgs ikvienas valsts attīstībā. Skolotāja darbs ir misija – veidot nacionālo identitāti skolēnos, nododot paaudzēs krātās zināšanas, vērtības un tradīcijas, kā arī sniegtot zināšanas un prasmes dzīvei. Skolotāja uzdevums ir palīdzēt skolēniem iekļauties sa-

biedrībā, uzdrīkstēties to mainīt un sekmēt tās attīstību, audzināt savas valsts un savas tautas patriotus. Latvijas nākotne ir gudros, izglītos, mērķtiecīgos un pārmaiņām gatavos cilvēkos, tāpēc jo svarīgi uzsvērt izglītības nozīmi. Intelektuālais kapitāls ir mūsu galvenā bagātība, un Latvijai jābūt valstij, kas konkurē ar zināšanām, nevis lēto darbaspēku. Jau no bērna pirmās skolas dienas skolotājs ir tas cilvēks, kurš palīdz sasniegt mērķus, ir skolēna draugs un padomdevējs, veido bērnu un bērnu vecākos attiecīmi pret izglītību.

Latvijas skola ir laba, tā balstās stabilās tradīcijās un gadu desmitos izauklētā pieredzē. Šī pieredze dod gan drošu pamatu turpmākajam darbam, gan izjūtu, ka šai attīstībā nedrīkst ne uz mirkli apstāties.

Skolotājus mēs redzam kā entuziastus, dzīves gudrību turētājus, padomdevējus, cilvēkus, kas spēj saviem audzēkņiem atklāt zināšanu burvību, atrast ikvienā bērnu ta-

lantu un prasmīgi palīdzēt izvēlēties turpmāko profesiju. Vienlaikus jāsaprot: skolotāja darbs būs veiksmīgs, ja būs laba sadarbība ar skolēniem, kolēģiem, vecākiem. Iepriecina, ka sabiedrībā no jauna veidojas pozitīva attieksme pret skolotāja profesiju un tās nozīmi.

Pārmaiņas izglītībā prasa laiku un rūpīgu izvērtēšanu. Katram ir savs skatījums uz to, kā jāattīstās skolai, un katram ir tiesības uz to. Esmu ļoti priecīga, ka diskusija par izglītības lomu valsts un sabiedrības attīstībā kļūst arvien plašāka un dziļāka. Tikai kopīgi mēs panāksim izglītības nozīmes apzināšanos sabiedrībā, tikai kopīgi mēs panāksim, ka izglītība Latvijā ir konkurētspējīga un kļūst par drošu pamatu valsts attīstībai.

Novēlu Jums, cienījamie skolotāji: lai ik dienu jūs pildītu dzīvesprieks un skolēnu atzinība, lai vienmēr būtu gandarījums par padarīto darbu! Lai Jums šī diena ir īpaša!

Iespēju skola. Dzimusi Lauvas un Jaunavas zīmē

Kuru datumu Preiļu Valsts ģimnāzija (PVĢ) uzskata par savu dzimšanas dienu? 1996. gada 15. augustu – Lauvas zīmē, — kad izdots Izglītības un zinātnes ministrijas rīkojums par ģimnāzijas dibināšanu, vai 1996. gada 1. septembrī – Jaunavas zīmē – kad skola reāli vēra durvis? Abas horoskopa zīmes vērstas uz panākumiem, stipru gribu, mērķtiecību, un tas arī raksturo šīs skolas izaugsmi aizvadīto gadu laikā. Šogad skola, par kuru tās pirmais direktors un celmauzis ģimnāziju dibināšanas jomā Jānis Eglītis teicis šādus vārdus: «Mūsu ģimnāzijā ir demokrātiska un elitāra izglītība. Demokrātiska, jo te var mācīties gandrīz ikviens, kas to var un vēlas. Elitāra, jo tā iekārtota ir tikai Eiropas bagātāko valstu skolas» uzsākusi desmito – jubilejas mācību gadu.

● Preiļu Valsts ģimnāzijā starpbrīdis. Izauguši skolas bērni, un izaug audzēkņi. Un atkal jauns rūdēns, jauna Skolotāju diena un rūdēns sūtīti zelta dālderī uz pleca.

Foto: A. Stepanovs

Notikumi, statistika, projekti

Vakar PVĢ un Preiļu novada domes pārstāvji devās uz Rīgu, uz svinīgu sarīkojumu, lai skolai pārvestu kārtējo apliecinājumu augstajiem darba rezultātiem iepriekšējā mācību gadā – Draudzīgā Aicinājuma balvu. Iepriekšējā mācību gada pozitīvos rezultātus apstiprina arī absolventu panākumi, — šoruden augstskolās uzņemti 92,4 procenti no absolventiem.

1998. gada novembrī ekspluatācijā nodota jaunā sporta zāle. 2000. gadā par Pasaules bankas finansējumu veikta ēku rekonstrukcija. 2005. gadā ekspluatācijā nodots ēkas pirmais stāvs. Deviņu gadu laikā valsts un atklātajās mācību olimpiādēs audzēkņi ieguvuši gandrīz 80 godalgotas vietas. Skola piedalījies deviņos nozīmīgos vairākpakāpju projektos, izveidots reģionālais datorcentrs, metodiskās un pedagoģiskās informācijas centrs «Grīfs».

Šajā mācību gadā skolā strādā 34 skolotāji, 12 no viņiem ir maģistra grāds, divi mācās magistratūrā. Jubilejas gadā PVĢ izglītojas 353 audzēkņi. Ģimnāzijas devīze ir «Darbs uzvar visu».

Ko man nozīmē ģimnāzija

Ligita Pauniņa, direktore:

—Ļoti daudz. Tā ir skola, ko pirms desmit gadiem paši sākām veidot. Tas, kas šodien sasniegts izglītības jomā, skolas attīstībā un kolektīvā, ir mūsu kopīga darba rezultāts. Gandrīz visi, kurus pirmais ģimnāzijas direktors Jānis Eglītis uzaicināja veidot šo komandu, pašlaik te arī strādā. Ģimnāzijas ideja toreiz jau labu laiku

virvoja gaisā, bijām par to diskutējuši un sprieduši, tāpēc pārmaiņas nebaidīja. Tagad mums visiem ir gandarījums par sasniegto. Arī lielie celtniecības darbi, par kuru izdošanos pirms desmit gadiem neviens neticēja, ir pašu paveikti, skolas noskaņa, atmosfēra pašu veidota.

Kopš pirmā gada esmu bijusi skolas dzīves notikumu virpulī, organizējot ārpusstundu darbu.

Šogad septembrī pieredzes braucienos skolu apmeklējuši daudzi ciemiņi no citu reģionu skolām. Vienā tādā reizē, kad bija izstaigāti kabineti, iepazīts pedagoga darbs, mūsu ciemiņi atzina: jums ir zelta skolotāji. Es piekritu šādam vērtējumam. Viņi strādā, neskaitot stundas, uz viņiem var palūgties jebkurā situācijā, arī tad, ja kaut kas jāizdara steidzīgi un iepriekš neplānots. Visi cenšas palīdzēt viens otram, palīdzēt man.

Sekojam visām izmaiņām, kas notiek valstī, jo mūsu galvenais mērķis ir sagatavot labi izglītos skolēnus, konkurētspējīgus absolventus, kas sekmīgi iestājas augstskolās un pēc kuriem ir pieprasījums darbatīrgū. Mēs vēlamies, lai mūsu audzēkņi skolu atstātu arī sirdsgudri.

Arī ārpus skolas ir daudz kas

tāds, par ko priecāties – par dzīvi kā tādā, par jaukiem cilvēkiem, par iespēju iemācīties kaut ko jaunu un kaut kur aizbraukt, par to, ka dzīve iet uz priekšu un mainās.

Aija Korotkina, psiholoģijas skolotāja:

— Esmu ģimnāzijas absolvente, bet iepriekšējā mācību gadā te atgriezos kā skolotāja. Lejotos ātri, jo kolēģi ir jauki un mani ātri pieņēma. Skola man ir mīļa un izjūtu to kā godu — šeit būt par skolotāju. Ģimnāzija, — tas ir radošs kolektīvs, kurā visi sadarbojas, un arī es jūtu savu nozīmīgumu.

Anita Lazdāne, vācu valodas skolotāja:

—Ģimnāzija ir vieta, kur es pavadu lielāko daļu no sava laika. No vidusskolas tā atšķiras ar to, ka šeit mācās jauniešu klases, nav mazāku bērnu, un līdz ar to attieksme pret visām lietām ir kā pieaugušiem cilvēkiem. Prasības ir stingras, un tas rada gaisotni, ka visi esam atbildīgi par to, ko šeit darām. Šeit audzēkņiem ir lielāka atbildības sajūta, mērķtiecība, jo pretējā gadījumā viņi ātri «atsijājas».

Darbā skolotāja, bet mājās esmu mamma meitai pamatskolniecei. Brīvajā laikā man patīk

sportot, braukt ar automašīnu, ar velosipēdu, dejoj. Justies un būt jaunai.

Mārīte Lisova, fizikas skolotāja:

—Šeit strādāju trešo mācību gadu. Līdz tam biju guvusi pieredzi darbā ar maziem bērniem. Uzsākt mācīt jauniesus, pie tam tādā prestižā skolā, man bija ļoti atbildīgs solis. Priecājos, ka ar lielajiem bērniem izdevies atrast kopīgu valodu. Viņi man iemācīja, cik svarīgi ir uzticēties. Fizika nav no tiem mīļākajiem priekšmetiem. Ir skolēni, kas pasaka, ka neko nesaprot un arī nevēlas saprast, bet kompromiss ir jāatrod, vismaz minimālajā līmenī priekšmets jāapgūst un apmierinošs vērtējums jāsaņem.

Pirmoreiz audzinu vidusskolas klasi, kas šogad gatavojas izlaidumam. Pirmajā gadā biju pārsteigta, ka dažs labs gan ir izvēlējies ģimnāziju, bet mācīties negrib. Līdz ar to pirmā kursa beigās pieciem jauniešiem nācās no skolas atvadīties.

Skolotāja profesija ir jauka, bet prasa ļoti daudz enerģijas. Par zaudētājiem kļūst savi bērni, ģimene, kam ikdienā pievēršam maz uzmanības. Es audzinu divus bērnus. Man patīk atpūsties

kopā ar bērniem sēņot, ogot, apciemot radus.

Desmitais – jubilejas mācību gads skolā

Valentīna Pastare, direktora vietniece:

—Mācību gads sācies ar to, ka tagad mums atkal ir oficiāli apstiprināta vadība — direktore Ligita Pauniņa. Ārpusstundu darba organizatores amatā sākusi strādāt Ingūna Patmalniece. Par direktora vietnieci strādās arī Ineta Ivanova, kas koordinēs mācību stundu plānojumu. Darbu uzsākusi jauna angļu valodas skolotāja Dace Zarāne, PVĢ absolvente.

Šis mācību gads ir nozīmīgs ne tikai ar to, ka atzīmēsim pirmo apaļo jubileju, bet arī ar iesaistīšanos nacionālajā dabaszinātņu programmā. Ģimnāzija ir viena no divpadsmit pilotiskolām valstī, kas sākusi šīs programmas īstenošanu. Viens no uzdevumiem būs jauno mācību programmu un standartu aprobēšana dabaszinātņu un matemātikas priekšmetos. Esam saņēmuši programmas, un pirmie vispārīgie kursi jau mācās pēc jaunajām programmām. Tās vērstas uz skolēnu dabaszinātniskās un matemātikas izpratnes veidošanu, uz pētījumu, zinātniskās domāšanas ceļu, uz to, lai skolēns pats nonāktu pie dažādu parādību skaidrošanas ar skolotāja konsultāciju palīdzību. Programmas īstenošana saistīta arī ar mācību kabinetu apgādāšanu.

Valstī šis ir ģimnāziju desmitgades gads. Valsts ģimnāziju sanāksmē tika nolemts, ka ģimnāzijas sevi jāpopularizē, jāparāda, ka šis mācību iestādes atšķiras ne tikai ar nosaukumu, bet arī ar darbu. Paredzētas reģionālās konferences mācību priekšmetos. Pēc tām notiks valsts ģimnāziju konference, kurā atskatīsies uz desmit gadu laikā paveikto.

Protams, līdztekus tam jāveic ikdienas darbs, ar ko mūsu kolektīvs, manuprāt, tiek galā ļoti labi. Skolas desmit gadu jubileju un absolventu salidojumu saistīsim ar 18. novembrī, dienu, kad pirms desmit gadiem tika iesvētīts ģimnāzijas karogs.

Skolā esmu nostrādājusi sešus gadus. Ģimnāzija man, pirmkārt, nozīmē vietu, kurā strādāt, otrkārt, vietu, kur atpūsties, treškārt, — tā ir iespēju vieta. Attīstībai, izglītībai un sevis pilnveidošanai tā piedāvā plašas iespējas gan skolēniem, gan arī skolotājiem.

Ārpus skolas un brīvajā laikā esmu cilvēks, kas vēlas palīdzēt sev tuvākajiem cilvēkiem un arī izklaidēties, apmeklējot teātra izrādes, kinofilmu demonstrējumus, rušinos dārzā, audzēju puķes, bieži uzturos pie ūdeņiem.

L.Rancāne

Siltuma patērētājiem jābūt gataviem maksāt vairāk

Līdz ar rudens iestāšanos, lietavām un ziemeļu vējiem manāms satraukums iemājo arī pilsētņiekos, kuru dzīvokļos apkures sezonas laikā siltums nāk nevis no krāsnīm, bet centralizētās siltumapgādes sistēmas radiatoriem. Lai noskaidrotu, vai apkure tiks uzsākta laikā, kādi būs tarifi šoziem un kas sagaidāms nākotnē, skaidrojums lūdzām Preiļu un Līvānu novadu domju pārstāvjiem un atbildīgo dienestu speciālistiem.

Preiļos jauna maksa par siltumenerģiju

Kā informē Preiļu novada domes plānošanas daļas vadītājs un SIA «Preiļu saimnieks» valdes loceklis Vladimirs Ivanovs, šī gada 15. septembrī notikušajā SIA «Preiļu saimnieks» valdes sēdē jau apstiprināta jaunā maksa par siltumenerģiju novada iedzīvotājiem. Lēmums paredz, ka mājās un dzīvokļos, kur nav uzstādīti siltuma enerģijas izmērītāji, ierīkoti vai zīvojamie īpašnieki par pakalpojumu no 1. novembra maksās 0,63 latus par kvadrātmetru mēnesī, izejot no 2002. gada 14. maijā Preiļu novada domē apstiprinātā tarifa 22,50 lati par gigakaloriju (19,35 Ls/MWh). Izmaiņas tika veiktas sakarā ar to, ka reāli nodotās siltumenerģijas apjoms dzīvokļos bija mazāks, nekā toreiz tika plānots. Juridiskajām personām un individuālajiem patērētājiem, kuru mājās ir siltumenerģijas mērītāji, maksa par apkuri pagaidām paliks līdzšinējā – 0,51 lats par kvadrātmetru.

Regulatoram iesniegs jaunu tarifu projektu

Kurināmā izmaksas nepārtraukti palielinās, dārgāka kļūst dabas gāze, arī malka, zāģu skaidas un šķelda. Tieši kurināmais sastāda 70 līdz 80 procentus no apkures tarifa izmaksām. Tas nozīmē vien to, ka tuvākajā laikā arī iedzīvotājiem jāmaksā par siltumu palielināsies. Pašlaik SIA «Preiļu saimnieks» gatavo iesniegšanai Daugavpils Reģionālajam sabiedrisko pakalpojumu regulatoram jaunu tarifu projektu. Tiesa, tas stāsies spēkā tikai pēc apstiprināšanas un ne ātrāk par nākamā gada. Līdz ar jauno

tarifu tiks atcelts SIA «Preiļu saimnieks» 15. septembra lēmums par maksas palielināšanu. Jaunās cenas tad tiks attiecinātas uz visiem patērētājiem.

Lai skaidrotu iedzīvotājiem nepieciešamību apstiprināt jauno maksu par siltumenerģiju, Preiļu iedzīvotāji tiks aicināti uz tikšanos, kas paredzēta 24. oktobrī pulksten 17.00 Preiļu novada kultūras centra konferenču zālē.

Tehniski gatavi uzsākt apkures sezonu

—Tehniski esam gatavi Preiļos un novadā uzsākt apkures sezonu. To darīsim, tiklīdz būs saņemts attiecīgs rīkojums no Preiļu novada domes, — saka SIA «Preiļu saimnieks» siltumapgādes un ūdens un kanalizācijas daļas vadītājs Vladimirs Haritonovs.

— Pašlaik diennakts vidējā gaisa temperatūra ir samērā augsta, ceram, ka silts laiks saglabāsies vēl vismaz pāris nedēļas un apkure nebūs jāuzsāk. Ja tomēr kļūs vēsāks, vispirms, protams, siltumu sāksim piegādāt bērnu dārzam un izglītības iestādēm.

Septembra beigās sagatavota un uz Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministriju aizsūtīta informācija, kurā apkopota informācija par pašvaldības iespējām veikt centralizēto apkuri: kā sagatavotas katlu mājas un siltummezgli, kāda veida kurināmais tiks izmantots, vai būs izmaiņas tarifiem. Ministriju interesē arī problēmas, kas varētu ietekmēt apkures sezonas savlaicīgu uzsākšanu. Preiļiešu atbilde ir optimistiska – problēmu nav, apkuri varēs uzsākt laikā.

Katlu mājas remontēja vasarā

SIA «Preiļu saimnieks» pārziņā ir septiņas katlu mājas Preiļos, Aizkalnē un Līčos. Pēc iepriekšējās apkures sezonas beigām tajās veikti profilaktiskie darbi un nepieciešamie remontu. Tā kā centrālajā katlu mājā, kas atrodas Liepu ielā 2, pagājušajā ziemā bija radusies avārijas situācija, kad skābās vides dēļ tika bojāti un sāka tecēt pirms pieciem gadiem uzstādītie «Komforta» katli, šovasar pašmāju speciālistu spēkiem tika nomainītas nolietotās detaļas divos katlos. Tika veikta sistēmu un ūdenssildītāju skalošana, aizlodēti pļūsumi «Vapor» katlos, kas darbojas ar dabas gāzi.

Remontētas un sakārtotas katlu mājas Celtnieku, Pils un Cēsu ielā, kā arī veikti profilaktiskie darbi Līčos un Aizkalnē. Pārbaudīta visa mērā aparātūra.

Atzinīgi vērtē kogenerācijas staciju

Preiļu centrālajā katlu mājā jau gandrīz gadu darbojas kogenerācijas stacija, kas arī vasarā iedzīvotājus nodrošināja ar karsto ūdeni. Ieguldītie līdzekļi nav tērēti velti un atmaksājas, teic V. Haritonovs. Aprēķināts, ka līdz 1. septembrim stacija jau bija saražojusi 2 280 000 kilovatus elektroenerģijas. Kopējā tiklā nodota elektroenerģija par 70 000 latu, bet pašpatēriņam tā izmantota 17 000 latu apmērā.

Netiek pie Eiropas naudas

Tāpat kā pērnvasar, arī šogad uzņēmumam nav izdevies īstenot ideju, kas paredzēja siltumapgādes tīklu rekonstrukciju no centrālās katlu mājas līdz Rēzeknes

ielas dzīvojamo namu masīvam, novecojušās četru cauruļu sistēmas vietā uzbūvējot jaunu divcauruļu maģistrāli. Trase ietu pa jaunu iztaisnotu un aptuveni puskilometru īsāku maršrutu.

A. Haritonovs ar nožēlu atzīst, ka ceļš līdz Eiropas Investīciju fonda līdzekļiem, kas bija paredzēti būvdarbiem, ir ļoti sarežģīts. Dažādu birokrātisku apstākļu dēļ nauda joprojām nav nonākusi līdz Preiļiem. Pirms diviem gadiem sagatavotā projekta dokumentācija drīz būs jāatjauno un jāsakāpo ar atbilstīgajām institūcijām.

26. septembrī Preiļos atsevišķos dzīvojamo namu masīvos jau uzsākta apkures sistēmu uzpildīšana, pērn šos darbus sāka ap 8. oktobri.

L. Kirillova

Par siltumu maksās vairāk arī Līvānos

Līvānu novadā apkures tarifi iepriekšējos gados netika paaugstināti, diemžēl pašreizējā inflācijas tempi un resursu cenas neļauj uzņēmumam saglabāt esošos zemos tarifus. Daugavpils reģionālais sabiedrisko pakalpojumu regulatoru apstiprinājis siltumenerģijas tarifu Līvānu pilsētā. Iedzīvotājiem par centralizēto siltumapgādi būs jāmaksā 20,51 Ls/MWh (ieskaitot PVN).

Iepriekšējie apkures tarifi bija noteikti, ņemot vērā kurināmā izmaksas šķeldai 2,50 Ls/ber.m³ (bez PVN) un dabasgāzes tarifa 77,59 Ls/1000 n.m³ (bez PVN).

Diemžēl siltuma ražošanas resursu cenas gāzei un koksnei ir pieaugušas visai ievērojami. Sakarā ar iepirkamo ražošanas resursu strauju cenu pieaugumu, koksnes šķeldas ražošanu par 4-5 Ls/ber.m³ (bez PVN), kas ir divreiz dārgāk nekā pērn.

Arī Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija ir apstiprinājusi jaunus dabasgāzes tarifus. SIA «Līvānu siltums» būs jāiepērk dabasgāze no AS «Latvijas gāze» par šādām cenām:

✓ no 2005. gada 1. oktobra – 88,03 Ls/1000 n.m³ (bez PVN);

✓ no 2006. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim – 94,94 Ls/1000 n.m³ (bez PVN).

Iepērkot kurināmo par augstāk minētajām cenām un tarifiem, SIA «Līvānu siltums» jau šajā apkures sezonā nevarēs realizēt siltumenerģiju par iepriekšējā gada tarifiem.

SIA «Līvānu siltums» valdes priekšsēdētājs Valērijs Priluckis gan uzsver arī pozitīvu iezīmi – 2005./2006. gada apkures sezonā jau divām daudzdzīvokļu mājām: Rīgas ielā 6a un Lāčplēša ielā 11 tiks nodrošināta karstā ūdens padeve.

G. Kraukle

Kaņepes – universālais augs

Par kaņepēm pašlaik zinām tik vien, cik atmiņā saglabājies no vecmāmiņu stāstiem vai arī kas dzirdēts par aizdomīgu narkotiku rūpalu. Taču patiesībā kaņepes ir universāls augs, ko izsenis uzskata par ziemeļnieku brīnumlīdzekli, jo lietderīgi var izmantot gan šķiedru, gan sēklas, turklāt jaunizveidotās kaņepju šķirnes vairs nesatur bīstamo THC, kas ir marihuānas psihoaktīvā viela.

Brīnumainās sēklas

Kaņepju sēklas mūsu senči pievienojuši ikdienas ēdieniem, lai uzturētu veselību un darbaspējas. Arī Austrumu tautas tās atzinuši par spēcīgu un ārstniecisku piedevu.

Sēklas satur 25-35% eļļas, kurās ir daudz vērtīgo nepiesātināto taukskābju: linolskābes – 63%, linolēnskābes – 16%, kā arī olbaltumvielas – 23-25%, arī organismam neaizstājamas aminoskābes – alanīnu, valīnu, leicīnu, treonīnu, triozīnu, asparagīnskābi, glikokolu un citas.

Vēl kaņepju sēklās ir nedaudz glikozes, minerālvielu, kā arī alkaloidi, fenoli, steroidi, krāsvielas, magnijs, kalcijs, kālijs, kas uzlabo asins sastāvu, padara izturīgākus kaulus, normalizē nervu sistēmas darbību, nodrošina fosfora savienojumu izstrūkumu organismā. Kaņepēs ļoti bagātīgā sastāvā ir K, E, D, A un B grupas vitamīni.

Farmakoloģijā kaņepes izmanto galvenokārt imūnsistēmas stiprināšanai, pret aterosklerozi, kardiovaskulārām saslimšanām, impotenci, reimatismu, radikulītiem, apdegumiem, augoņiem, varžācīm. Tās uzlabo jebkura tipa ādas struktūru, ārstē neirodermatītu. Izmanto kā diurētisku līdzekli, ja ir nieru un prostatas saslimšanas.

Tautas medicīnā kaņepju sēklas izsenis lietoja kā tonizējošu līdzekli novārguša organisma spēcīnāšanai, kā arī plaušu tuberkulozes, epilepsijas, reimatisma, radikulīta, apdegumu, augoņu ārstēšanai.

Kaņepju pavalgs – sāīgi

Kaņepju eļļa ir bagāta ar nepiesātinātajām taukskābēm, savukārt kaņepju rauši – ar aminoskābēm. To visu iespējams apvienot, lietojot uzturā kaņepju sviestu jeb pavalgu, kas sastāv no smalki samaltām kaņepju sēklām un augu taukiem. Šāds maisījums nesatur holesterīnu, to var ilgi uzglabāt. Bez tam maltas kaņepju sēklas netiek nedz ķīmiski, nedz ģenētiski pārveidotas, tās nesatur mākslīgos saldinātājus, konservantus vai mākslīgās garšvielas, bet saglabā visas vērtīgās vielas, arī enzīmus un vitamīnus.

Kaņepju pavalgu var ēst gan bērni, gan pusaudži, kuriem vēl nav jāskaita kalorijas, gan vecāka gadagājuma cilvēki, kuriem kaņepju sēklās esošās taukskābes palīdzēs attīrīt asinsvadus no holesterīna plāksnītēm. Tomēr aizrauties nevajadzētu, jo 100 gramu produkta satur 625 kilokalorijas.

Pec preses materiāliem

Par pārtikas produktu higiēnu

Kādas turpmāk būs higiēnas prasības telpām, kurās tiks uzglabāta pārtika?

Nolūkā uzlabot patērētāju aizsardzību pārtikas nekaitīguma jomā, nodrošinot pārtikas nekaitīgumu no primārās ražošanas vietas līdz produkcijas laišanai tirgū vai eksportēšanai, no 2006. gada 1. janvāra stāsies spēkā Eiropas Savienības (ES) regula nr. 852/2004 par pārtikas produktu higiēnu.

Saskaņā ar regulā minēto pārtikas aprītē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem būs jāpiemēro šādi pasākumi:

a) atbilstība pārtikas produktu mikrobioloģiskajiem kritērijiem;
b) procedūras, kas nepieciešamas, lai sasniegtu šajā regulā noteiktos mērķus;

c) atbilstība pārtikas produktu temperatūras kontroles prasībām;
d) aukstuma ķēdes uzturēšana;
e) paraugu ņemšana un analīze.

Turklāt pārtikas aprītē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem būs jānodrošina, ka kompetentās iestādes vienmēr var saņemt jaunāko informāciju par uzņēmumiem un paziņo arī par visām būtiskajām izmaiņām darbībā un jebkuru pastāvošā uzņēmuma slēgšanu.

Vispārīgas prasības attiecībā uz uzņēmumu telpām, kur glabā pārtiku:

✓ uzņēmumu telpas, kur uzglabā pārtiku, jātur tīras, un tās jāuztur labā kārtībā;
✓ uzņēmumu telpu, kur

uzglabā pārtiku, izvietojums, projekts, konstrukcija, atrašanās vieta un lielums;

✓ jābūt pieejamam atbilstošam ūdensskalojamu tualetu skaitam, tām jābūt savienotām ar efektīvu kanalizāciju. Tualetes nedrīkst būt tieši savienotas ar telpām, kurās apstrādā pārtiku;

✓ jābūt pieejamam atbilstošam skaitam izlietņu, kas piemēroti izvietotas un paredzētas roku tīrīšanai. Izlietnes roku tīrīšanai jāapgādā ar tekošu karsto un auksto ūdeni, materiāliem roku tīrīšanai un higiēniskai nosusināšanai. Vajadzības gadījumā pārtikas mazgāšanas iekārtas jānovieto atsevišķi no roku mazgāšanas iekār-

tām;

✓ jābūt piemērotiem un pietiekami daudzām dabīgām un mehāniskās ventilācijas līdzekļiem. Jāizvairās no mehāniskās gaisa plūsmas no piesārņotās platības uz tīru platību. Ventilācijas sistēmas jāizvieto tā, lai filtri un citas daļas, kam vajadzīga tīrīšana vai nomaiņa, būtu viegli pieejamas;

✓ sanitārās labierīcības jāaprīko ar atbilstošu dabīgo vai mehānisko ventilāciju;

✓ visās uzņēmumu telpās, kur uzglabā pārtiku, jābūt atbilstošam dabīgajam un/vai mākslīgajam apgaismojumam;

✓ kanalizācijas iekārtām jāatbilst paredzētajam nolūkam. Tās

jāprojektē un jāveido tā, lai izvairītos no piesārņojuma riska. Ja kanalizācijas kanāli ir pilnībā vai daļēji atvērti, tie jāprojektē tā, lai atkritumi nenokļūtu no piesārņotās platības uz tīro platību vai tajā, jo īpaši platībās, kur apstrādā pārtiku, kas varētu apdraudēt galapatērētāja veselību;

✓ vajadzības gadījumā jānodrošina atbilstošas ģērbtuves darbiniekiem;

✓ tīrīšanas un dezinfekcijas līdzekļus nedrīkst uzglabāt telpās, kur apstrādā pārtiku.

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras Eiropas informācijas centra informācija

Uz mūsu galda – pesticīdi?..

Lauksaimniecībā izmantotās ķīmiskās vielas, tāpat kā ķīmiskie ieroči, ir vienīgās vielas, kuras tieši nonāk vidē ar vienu vienīgu uzdevumu – nonāvēt dzīvības radības. Līdz ar to tās rada lielus draudus mūsu veselībai. ASV Vides aizsardzības aģentūras pētījumi rāda, ka 60% no visiem herbicīdiem, 90% no fungicīdiem un 30% no insekticīdiem ir potenciāli vēža izraisītāji.

Kartupeļos – aldikarbs
Aldikarbs ir nervu inde. Tā traucē nervu šūnu savstarpējo «sazināšanos». Izmanto, lai nogalinātu tārpus un kukaiņus, bet to uzņem auga saknes, un tas cirkulē pa visu augu. Pasaules Veselības organizācija to klasificē

kā ļoti bīstamu.

Bumbieros – karbendazīms

Karbendazīms kontrolē graudaugu, rapša, dārzeņu un augļu slimības. Tā kā tas iesūcas augļa virsējā kārtā, ne vienmēr to var nomazgāt. Vācijā to klasificē kā hormonu sistēmu graujošu ķīmisku vielu. Iespējams, tas izraisa vēzi.

Maizē – hlormekvats

Hlormekvats regulē augu augšanu. Ietekmē auga attīstību tā, lai visa labība augtu vienādi vienādā augstumā. Tas palielina arī ziedēšanas intensitāti, tādējādi konkrētā kultūra dod lielāku ražu. To izmanto kviešiem, rudziem, auzām, bumbieriem un tomātiem. Klasificēts kā toksiska

ķīmiska viela.

Abolos – hlorpirifoss

Hlorpirifoss pieder pie ķīmisko vielu grupas, kas pazīstamas kā fosfororganiskie savienojumi. Mūsdienās pārtikas ražotāji visā pasaulē izmanto vairāk nekā 100 fosfororganisko savienojumu. Hlorpirifoss nogalina kukaiņus, ietekmējot to nervu sistēmu. To ļoti plaši izmanto augļu dārzos. Vācijā to klasificē kā hormonu sistēmu graujošu ķīmisku vielu. Pasaules veselības organizācija to klasificē kā mēreni bīstamu.

Zidaiņu pārtikā – pirimifos-metils

Pirimifos-metils arī ir fosfororganiskais savienojums. To radīja Vācijā Otrā pasaules kara laikā kā nervu gāzes blakusproduktu. Fos-

fororganiskie savienojumi kopumā ir uzskatāmi par cilvēkiem un dzīvniekiem visindīgākajiem pesticīdiem.

Burkānos – trifluralīns

Trifluralīnu plaši izmanto nezāļu iznīcināšanai dārzeņu, augļu un aramzemes kultūrām. Tas aizkavē nezāļu sakņu attīstīšanos, iznīcinot to šūnas. ASV Vides aizsardzības aģentūra trifluralīnu klasificē kā iespējamu vēža izraisītāju. Saskaņā ar šīs aģentūras un Pasaules Dabas fonda datiem tā ir hormonu sistēmu graujoša ķīmiska viela. Dažās valstīs trifluralīns ir aizliegts, jo tas apdraud dzīvo dabu.

Salātos – vinklozols

Vinklozolu galvenokārt izmanto zirņiem, vinogulājiem,

rapšiem un citiem augļiem un dārzeņiem, lai iznīcinātu augu slimības. To klasificē kā hormonu sistēmu graujošu ķīmisku vielu. ASV Vides aizsardzības aģentūra uzskata, ka vinklozols ir potenciāls vēža izraisītājs.

Avenēs – hlorotalonils

Hlorotalonilu izmanto sēnīšu slimību nogalināšanai uz kultūrām. Saskaņā ar ASV Vides aizsardzības informāciju hlorotalonils, iespējams, izraisa vēzi.

FAKTI

2003. gadā Latvijā bija 550 sertificētas bioloģiskās saimniecības, 2004. gadā – jau 1043 saimniecības. Sogad bioloģisko saimniecību skaits turpina augt.

Publikācija izmantoti žurnāla «Vides Vēstis»

Gaiļa gadā pirms divpadsmit gadiem

Oktobris, 1993

Uz mācībām Francijā astoņu mēnešu garumā devies Preiļu 1. vidusskolas direktors Jānis Eglītis. Pirms aizbraukšanas direktors «Novadniekam» teicis, ka dodas uz starptautisko izglītības plānošanas institūtu, kas darbojas UNESCO ietvaros un ir pārliecināts, ka studēs ļoti daudz valstu izglītības sistēmas. Jānis Eglītis teicis, ka šajās mācībās piedalīsies kā pirmais no Baltijas valstīm.

10. oktobrī Aglonas bazilikā pārapbedīts bīskaps Boļeslavs Slokšāns, kura mirstīgās atliekas pārvestas no Beļģijas.

Oktobrī apkopotas ceļu policijas ziņas par septembrī notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem rajonā. Bojā gājuši pasažiere 4. septembrī, motocikla vadītājs 15. septembrī, autobusa vadītājs (aizmirdis) 16. septembrī, notriekts velosipēdistis 20. septembrī, divas pasažieres, kā arī autovadītājs (negadījumi notika atsevišķi) 26. septembrī. Kopš gada sākuma rajonā uz ceļa dzīvību zaudējuši 13 cilvēki.

Galas kombināts iepērk aitas. Par augstākā nobarojuma aitām maksājot 20 santīmus par kilogramu,

par vidējo un zemāko – 16 un 12 santīmus.

Rajona iedzīvotājiem skatāmas trīs televīzijas programmas: Latvijas TV 1, TV 2 un Ostankinas TV. Kļuvušas dārgākas vilciena biļešu cenas, līdz Maskavai biļete maksā 3,62 latus.

Rajona Tautas deputātu padomes (TDP) valdes sēdē TDP priekšsēdētājs paziņo par savu demisiju. Skandāls radies sakarā ar izveidoto speckontu, par kuru, kā izrādās, deputāti nav zinājuši. Rajons nonācis finansiālā krīzē. TDP sesijā skandāls par speckontu turpinājies, beidzot deputāti nobalsoja par tā akceptēšanu – padarīšanu par likumīgu. Notika arī uzticības balsojums valdei, un tika izteikta uzticība visiem valdes locekļiem, bet finansu nodaļas vadītāja uzrakstīja atlūgumu. Sakarā ar to priekšsēdētājs, vietnieks un sekretāre, kas bija uzrakstījuši iesniegumus par demisiju, tos atsauc.

Agrofirma labiekārtoti vienistabas dzīvokļi daudzdzīvokļu mājā nopērkami par 250 latiem.

14. oktobra numurā savā izmisumā ar laikrakstu dalās Līvānu iedzīvotāji, kuru dzīvokļi, skolas,

bērnudārzs, iestādes joprojām netiek apkurinātas. 19. oktobrī apkure sākas Preiļos.

Saunas pagastā tiek sveiktas divas pirmās zemiņas rajonā, kas zemiņas saņemšanas īpašumā.

Latvijā uzdarbojas politiķis Zigerists, ar plašu un sistemātisku reklamēšanos vērstoties un iekarojot trūcīgo cilvēku atbalstu. Ko lasām viņa reklāmās? Piemēram, faktu, ka toreizējais prezidents saņem mēnesī 500 latus lielu atalgojumu, kas ir 34 reizes vairāk nekā summa, ar kuru jādzīvo pensionāram. Situācija tāda pati arī šodien, jo pie varas esošie tāpat saņem 30 reizes lielāku algu nekā pensionāri.

Varbūt šodienas atieksme pret sociālo stāvokli arī dzimusi toreiz, deviņdesmitajos gados? Oriģinālu risinājumu, kā celt tautas labklājību, piedāvājis toreizējais premjers: «Lai mēs, kas saņemam vairāk naudas nekā citi, katru reizi, kad ejam pusdienās, katru reizi, kad ieejam veikalā un kaut ko pērkam, nevis ar kaut kādu vienreizēju pabalstu, bet regulāri papildinātu caur budžetu maznodrošināto kabatas un mazno-

drošināto makus. Un tas ir šis ceļš, ko mēs piedāvājam.» Skaidrā valodā tas nozīmē, — jo mēs, ministri, vairāk un labāk ēdīsim, jo dārgākas preces pirksim, jo vairāk varēsim atnest arī nabagiem. Bet toreizējais labklājības ministris intervijā skaidrojais, — sociālo pensiju, iztikas minimumu vajadzētu saņemt katram pensionāram, lai tiem nabaga ļautiņiem nevajadzētu ubagot.

Valsts valodas inspektors seko, kā iestādēs, apkalpojošajā sfērā, tirdzniecības uzņēmumos tiek ieviesta valsts valoda. Konstatējot likuma par valsts valodu neievērošanu, atbildīgās personas sodītas.

Raiņa muzejā Jasmuižā skatītāji mīļi suminājuši aktrisi Elzu Radziņu. Muzejā notika mākslinieces autorvakars.

Kā liecina statistika, valsts un pašvaldībās iestādēs strādājošo darba alga 1993. gada septembrī bijusi 50,79 lati, bet pārtikas, medikamentu un pakalpojumu cenas cēlušās.

Bankā pieņem iedzīvotāju noguldījumus ar 90 procentu likmi gadā, ja noguldījums ir uz gadu, ar 75 procentiem gadā – uz

pusgadu.

Līvānu bērnu jaunrades nams atdalījies no rajona skolēnu jaunrades nama un strādā patstāvīgi.

Ar rajona TDP lēmumu līdzekļu trūkuma dēļ 1993./94. gada apkures sezonā pārtraukta rajona kultūras nama, muzeja, sporta kluba, mākslas skolas, jaunrades nama, kā arī to bibliotēku, kuru apkure tika apmaksāta no rajona budžeta, darbība. Šim iestādēm, sākot ar 1. novembri, noteikts algu fonds, rēķinot 15 latus uz vienu strādājošo un aizturēta algu izmaksa pilnā apmērā līdz nākamajam lēmumam. Tajā pašā laikā bibliotēkām bija jāveic apjomīgs darbs – fondu pārņemšana latos līdz jaunajam gadam. Taupot darba algas fondu, lielākajā daļā no lauku bibliotēkām jau vasarā bija noteikta puslode, bet ar šo lēmumu ietaupītais tika atņemts.

Oktobra pēdējā dekādē pāri rajonam brāzusies spēcīga sniega vētra, kas pārrāvusi elektrolīnijas. Daugavpilī esošais graudu pārstrādes kombināts pārtraucis rudzu iepirkšanu, radot pamatīgas raizes zemniekiem.

Sagatavoja L. Rancāne

Pret bezmiegu

◆ Apēd vakariņas vienu vidēji lieluma sipolu. Tas nodrošinās labu, stipru un veselīgu miegu.

◆ Ņem divas tējkarotes samaltu apiņu pumpuru un aplej ar vienu glāzi verdoša ūdens. Trauku aplāj ar dvieļi, ļauj četras stundas ievilkties un izkāš. Lieto pa vienai glāzei uz nakti.

◆ Ņem vienu daļu samaltu apiņu pumpuru uz četrām daļām degvīna vai 50 - grādīga spirta. Iztur divas nedēļas tumšā vietā, izkāš. Lieto divas reizes dienā pa pieciem pilieniem uz vienu ēdamkaroti ūdens pirms ēšanas.

◆ Vienu ēdamkaroti samaltu baldriāna sakņu aplej ar glāzi vārīta auksta ūdens. Ļauj ievilkties 6-8 stundas, izkāš. Lieto pa vienai ēdamkarotei reizi dienā uz nakti, bērniem dod trīs reizes dienā pa vienai tējkarotei.

◆ Ņem 25 gramus apiņu pumpuru uz 100 g spirta, nedēļu ļauj ievilkties tumšā vietā, reizēm saskalina. Lieto pa tējkarotei 2-3 reizes dienā, sevišķi uz nakti.

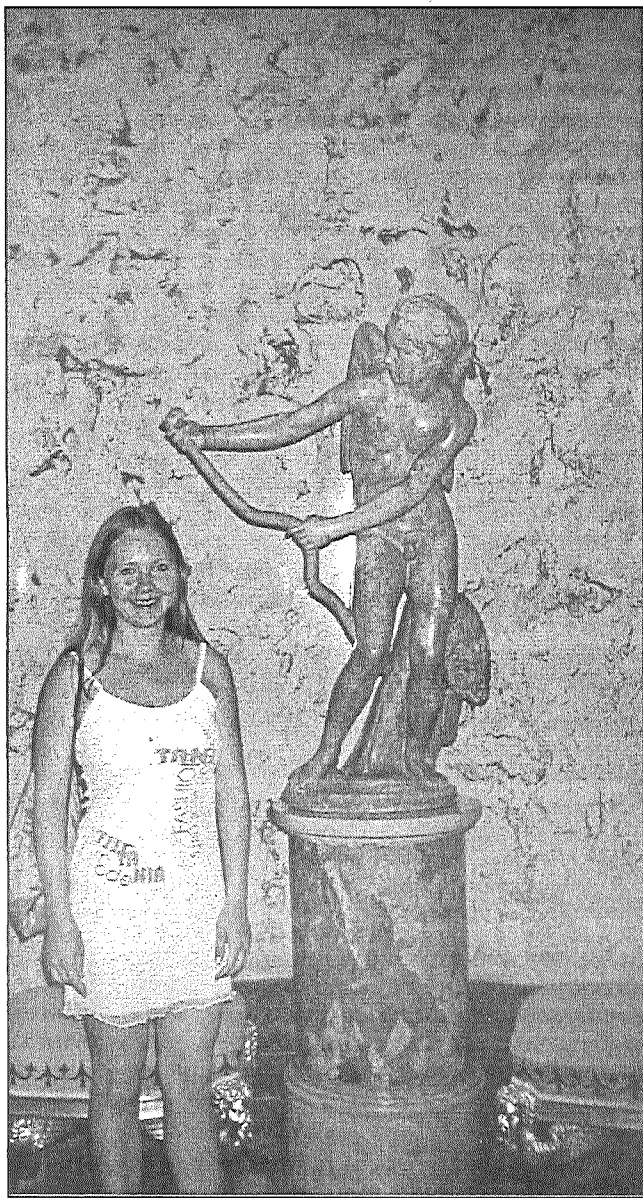
◆ Piebāz divkārsa linu auduma spilvendrānu ar žāvētiem apiņu pumpuriem un guļ uz šāda spilvena.

◆ Ja vēlas ātrāk aizmigt, palīdz medus, apelsīna miziņa vai silts piens.

No preses materiāliem

Grūti būt latvietim Krievijā

Skumji romantiska noskaņa caurauž cilvēku, kas nokļūst šajā pilsētā pirmoreiz. Sākumā šī sajūta mazliet biedē, bet jau pēc kāda laiciņa pamazām tu sāc tajā iemīlēties. Pilsēta, ko pasauļe pazīst ar Pētera I vārdu, ko sauc arī par Ziemeļu Venēciju daudz apburošo kanālu dēļ, kas ir pilna ar arhitektūras pērlēm, kas tai piešķir savdabīgo 18. gadsimta elpu vēl tagad. Sanktpēterburga. Pilsēta, kur man bija iespēja uzturēties deviņas dienas, jo nokļuvu tur kā Eiropas Padomes rīkotā eseju konkursa «Eiropa Skolā» laureāte.

● Raksta autore Kitija Balcare kādā no Ermitāžas zālēm.

Pēc 12 stundām nakts vilcienā, kur sajutu, cik ļoti Krievijas robežvīri neuzticas latvietim un viņa somām, biju klāt. Pasākums, kas bija starptautiska nometne Eiropas jauniešiem, notika Sanktpēterburgas piepilsētā «vlovskā». Nācās aizdomāties kāpēc Eiropas jauniešiem jādodas uz Krieviju, lai diskutētu par tēmu «Mainīgās Eiropas pilsonis»? Deviņu valstu pārstāvji mēģināja īstenot šīs nometnes mērķus – iepazīt citas kultūras, rast jaunus draugus un būt aktīviem veselīga dzīvesveida piekritējiem.

Turp braucu ar domu uzlabot savas angļu valodas zināšanas, bet jau uz perona sajutos nelāgi, jo uzreiz tika jautāts, vai es sasprotu krievu valodu un spēju tajā sazināties. Atbildēju apstiprinoši, bet vēlāk to rūgti nožēloju, jo šajā valodā ar mani arī tūrunāts, kamēr ar citu valodas pārstāvjiem sarunas notika angļiski.

Skumjākais ir tas, ka cilvēkiem Sanktpēterburgā ir padomju laika doma – es tiku saukta par *savējo*. Reiz gan drīz nonācu līdz konfliktam, jo krievu jaunieši, kuri mācās zēnu licejā, kas ir modernais Puškina laiku Carskoje Selo liceja variants, Latviju joprojām uztver kā daļu no milzīgās Padomju Savienības. Arī vakarā, kad bija jāprezentē Latvija, vakara vadītāja, iepazīstinot pārējos ar mūsu valsti, nolāsija kādu teiku, kas it kā raksturo Latviju. Sēdēju un jutos bēdīgi, jo stāstītā leģenda patiesībā piederēja kaimiņiem lietuviešiem. Tas bija stāsts par dieviti Jūraitu un dievu Pērkonaiti. Pie tam kāda gide vienā no ekskursijām, stāstot par Livoniju, skaidroja, ka tā sastāvēja no Latvijas un Lietuvas.

Man nācās krietni papulēties, lai izskaidrotu, ka jau 15 gadus Latvija ir neatkarīga valsts. Ar savu valodu, kultūru un robežām. Bet tik un tā viņos palika aizdomas, ka es mazliet pasakas stāstu. Skumji...

Mēs dzīvojam zēnu liceja telpās, kas atrodas krievu mākslinieka K.Brilova vasaras rezidencē. Licejā mācās tikai puisi, kas tiek audzināti

atbilstoši izglītības iestādes moto – erudīcija, atbildība un labi tikumi. It kā ļoti laba skola īpaši apdāvinātiem puisiem, kas ir spēcīgi gan sportā, gan zinātnēs, gan ar muzikālām dotībām. Bet tik un tā viņi lamājās tīrā krievu mēlē. To, ka katrai nācijai ir sava mentalitāte, ļoti skaidri redzēju jauniešu savstarpējā saskarsmē. Itāļu meitenes, kiprieši, vācietes, ukraiņi un bulgāri bija nometnes epicentrs. Tajā pašā laikā somietes, norvēģietes un austrietes Puškina laiku Carskoje Selo liceja variants, Latviju joprojām uztver kā daļu no milzīgās Padomju Savienības. Arī vakarā, kad bija jāprezentē Latvija, vakara vadītāja, iepazīstinot pārējos ar mūsu valsti, nolāsija kādu teiku, kas it kā raksturo Latviju. Sēdēju un jutos bēdīgi, jo stāstītā leģenda patiesībā piederēja kaimiņiem lietuviešiem. Tas bija stāsts par dieviti Jūraitu un dievu Pērkonaiti. Pie tam kāda gide vienā no ekskursijām, stāstot par Livoniju, skaidroja, ka tā sastāvēja no Latvijas un Lietuvas.

Man nācās krietni papulēties, lai izskaidrotu, ka jau 15 gadus Latvija ir neatkarīga valsts. Ar savu valodu, kultūru un robežām. Bet tik un tā viņos palika aizdomas, ka es mazliet pasakas stāstu. Skumji...

Mēs dzīvojam zēnu liceja telpās, kas atrodas krievu mākslinieka K.Brilova vasaras rezidencē. Licejā mācās tikai puisi, kas tiek audzināti

tieši tas, ka cilvēku bija neskaitāmi simti, brīžiem traucēja uztvert šo skaistumu. Apkārt skanēja visdažādākās valodas, redzamas visdažādākās sejas, jūtamas emocijas. Realitātes šova «Tūristi Krievijā» skatītāja cienīgas izjūtas. Man personīgi ļoti patīkams pārsteigums bija iespēja noskatīties baletu «Riekstkodis», diemžēl saīsinātā sīzetiskajā versijā.

Manas lielākās gaidas saistījās ar Ziemas pils jeb viena no pasaules lielākajiem mākslas muzejiem – Ermitāžas – apmeklējumu. Nācās pamatīgi vilties, jo gājiens cauri dažām zālēm līdzinājās krosam, gide grupu mēģināja izvest stundas laikā garām visiem nozīmīgākajiem objektiem. (Ir aprēķināts, ka divu nedēļu nepietiek, lai apskatītu katru Ermitāžā izstādīto darbu vismaz minūti!) Vairākas zāles bija slēgtas, bet to, ko mēs paspējām ieraudzīt, raksturo tikai darbu nosaukumi un tukšuma sajūta. Pēdējā no grupas izgāju ārā un sapratu, ka tagad kārdinājums tur atgriezties vienai ir vēl lielāks nekā iepriekš. Todi divreiz ilgāku laiku nekā muzejā pavadījām, meklējot vietu pusdienām. Jā, mākslas trūkumu manā organismā pusdienas neaizpildīja nemaz.

Pavisam jokaina sajūta bija arī tad, kad, ieejot veikalā, cilvēkam ar vidusmēra eiropeša augumu, bija jāpasatiepjas uz pirkstgaliem, lai

pārdevējai padomju tipa «uniformā» palūgtu, cik maksā tā vai cita prece aiz augstās letes. Vienīgais pirkums, kas mani iepriecināja, bija dažas grāmatas, (protams, krievu valodā), ko pie mums var nopirkt par divreiz lielāku cenu, ja vien vispār tādu literatūru grāmatveikalu plauktos var atrast.

Grāmatas šajā valstī nav dārgs prieks. Par to ir vērts padomāt arī mūsu valstsvīriem. Pārējie citvalstu jaunieši suvenīru vietā mājās aizveda ierakstus no *melnā* tirgus kolekcijām, jo tie bija salīdzinoši ļoti lēti. Arī kāds jauns vīrietis, kas pelnīja naudiņu, piedāvājot bildēties ar mazu, pieradinātu brūno lāci, mani izraisīja nevis interese, bet līdzjūtību pret dzīvnieku.

Prombraucot krievu puisi mēģināja sarunāt naktsmājas, jo vilinājums tikt uz Pasaules hokeja čempionātu ir liels. Neko nesolījām, jo Latvija, manuprāt, ir kas vairāk par hokeja halli.

Atpakaļceļš bija vēl skumīgāks, jo Krievijas robežsardze nevēlējās laist mūs, divas latviešu meitenes, mājās. Mums vizā norādītais brauciena mērķis it kā nesakrita ar to, kur bijām un ko darījām. Interesanti gan, jo turpceļā viss bija kārtībā. Četros no rīta Pitalovā mazliet nīgra tante uzrakstīja mums protokolu ar soda maksāšanas kvīti un piedraudēja, lai nomaksājam labi ātri, citādi mums šajā valstī nekad vairs netikt. Tā jau ir – nevis vide, bet cilvēki rada sajūtu, atieksmi. Tomēr lai tu paliek...

Deviņas papildītas dienas – pilnas ar emocijām. Kā viens mirklis, ja aizmirst to, ka Latvija joprojām tiek uzskatīta par mazo čāli lielo valstu laktā, cīnoties par savu vietu zem saules. Ja aizmirst to, kas esi un no kurienes nāc, Sanktpēterburgā pamazām var iemīlēties. Tai ir savs pievilksanas spēks, kur tev pakausī elpo vēsture, dzīva vēsture.

Cilvēki pilsētā, kur mīt 4,3 miljoni iedzīvotāju, pieturās, gaidot sabiedrisko transportu, civilizēti stāv rindās (varbūt tikai pieraduma pēc?). Sakopti parki, kur ik uz soliņa sež paaudžu paaudzes, vērojot vāveres, kas droši nāk klāt. Kanālmalas ar saulē iedegušiem laiviniekiem, kuri gatavi parādīt pilsētu no Nevvas skaujām. Baznīcu, katedrāļu un piļu jūmti un kupoli, kas iekrāso Sanktpēterburgas panorāmu balto nakšu gaišajās debesīs...

Tā var bezgalīgi turpināt, jo ik uz soļa tu redzi kaut ko jaunu, kas liek uz visu paskatīties no cita skatupunkta. Zinu tikai to, ka šajā pilsētā es vēl kādreiz atgriezīšos, lai satiktos ar to atkal, lai paskatītos, vai tā joprojām ir tikpat jauka kā šoreiz. Lai tad atkal saldi skumjā noskaņojumā atgrieztos mājās, jo nekur citur taču nav tik labi...

K.Balcare

BIBLIOTĒKA IETEIC LASĪTĀJIEM

Rajona galvenā bibliotēka ar laikraksta «Novadnieks» starpniecību ieteic lasītājiem jaunas grāmatas, ko bibliotēka saņēmusi kā dāvinājumu no SIA «Zvaigznes grāmatu nams».

Šoreiz piedāvājums mazajiem lasītājiem. Vācu rakstniekam Joahimam Frīdriham, kurš jaunajiem lasītājiem pazīstams kā viņu iecienītās sērijas «Četrpus draugi» autors, Grāmatu apgādā «Zvaigzne ABC» iznākušas detektīvstāstu grāmatas tīņiem «Amanda X». Pirmajā šīs sērijas grāmatā «Amanda un detektīvi» lasītājs iepazīstas ar policijas komisāru Kaminski, kurš neapmierināts savā darbā, viņa meitu Rikiju, mājkalpotāju Amandu X, kura ir gaišreģe, mediju (viņas medijs ir nevis melns kaķis, bet gan aita ar melnām saulesbrillēm) un spoku pazinēju.

Komisārs Kaminskis jaunajā darba vietā sāk izmeklēt pirmo lietu par noziegumu restorānā «Zelta enkurs», bet tajā netieši ir iejaukta Rikijas draudzenes Volfas Puķītes ģimene. Notikumi samudzinās tā, ka Kaminski atstādina no izmeklēšanas un Amanda X viņam iesaka kopā ar Volfas kundzi dibināt detektīvu biroju.

Bet ir par vēlu. Komisārs Kaminskis tiek apcietināts...

Tomēr viss beidzas brīnumgalaktiski, kā teiktu Amanda X.

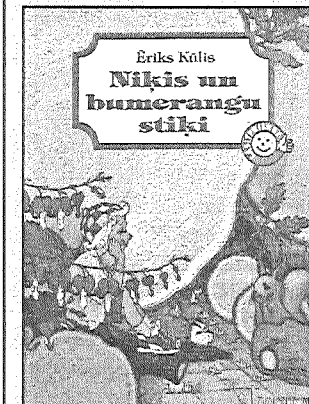

Anetes Langeņas stāsts «Fēliksa piedzīvojumi vēstulēs» ir aizraujošs zaķēna Fēliksa vērojums par mūsu zilo planētu. Meitenei Sofijai un Fēliksam ir jauns plāns. Īstenojot pusi plāna, pūkainais za-

ķēns paceļas gaisā ar paštaisītu gaisa balonu. Tā sākas viņa piedzīvojumiem bagātais ceļojums.

Pēc dažām dienām Sofija sāk saņemt vēstules no sava zaķēna. Sešas īstas aploksnēs ir Fēliksa aizraujošās vēstules ar dažiem pārsteigumiem. Tā kā vēstules ir īstas, lasītājam ir iespēja ceļot līdzī zaķēnam un uzzināt daudz ko jaunu.

Grāmata ieteicama pirmsskolas un jaunākā vecuma bērniem.

Populārā rakstnieka Eriks Kūla jaunā grāmata «Nīkis un bumeranģu stīki» turpina jauno un jautro piedzīvojumu sēriju par pieciem rūķēniem: Nīki, Rīki, Stīki, Niknīki un Cīki. Kas tik viss negadās rūķēnu ikdienas gaitās!

Vienas dienas laikā pazūd sniegavīrs no dārza piekalnes dienvidu pusē, kas steidzīgi jāatrod, jo pavasarī katru minūti dārga. Te vecākais brālis Niknīkis ieslēdzies viens pats viesistabā un pie durvīm piespraudis lapu ar uzrakstu «Traucēt tikai ārkārtējā gadījumā. Es rasēju». Bet īstenībā izrādās, ka viņš grib iztaisīt revolūciju putnu būrīšos. Arī citiem rūķēniem daudz lielu darbu.

Vai visus iecerētos darbus rūķi padarīs, vai arī viņiem ceļā stāsies kādi šķēršļi? Tas un vēl daudzi citi jautri un ne tik jautri piedzīvojumi uzzināmi, izlasot šo grāmatīņu kopā ar vecākiem, vai arī vienatnē.

Smukās ķinietes ar mandeļveida acīm

Nabadzīgo ļaužu līdzgaitnieki

Šarpeju šķirnes vēsture skaitāma gadu tūkstošos. Šo dzīvnieku figūriņas tik bieži tiek atrastas arheoloģiskos izrakumos visos Ķīnas apvidos, ka tos pat ir iesaukuši par «kapu suņiem». Senajā Ķīnā šarpeji tika uzskatīti par nabadzīgo ļaužu līdzgaitniekiem. Vēlākos gados šarpeji apsargājuši klejojošos mūkus, nodarbināti medībās, mājokļu un ganāmpulku apsargāšanai, arī kā cīņu suņi. Toreiz gan šarpeji bijuši augumā krietni lielāki un svēruši trīsreiz vairāk.

No paaudzes paaudzē suņos veidoja tādas īpašības kā augsts intelekts, uzticība saimniekam un atturīga attieksme pret svešiniekiem. Savā ziņā mākslīgi viņos mēģināja iedzīvīnāt kaujas suņu īpašības. Rupjā spalva pretiniekam mutē radīja nepatīkamas izjūtas. Daudzās ādas krokas dzīvnieku pasargāja no smagām traumām, cīņas laikā ļāva labāk manevrēt un uzbrukt. Bet izrādījās, ka šarpeji nav nekādi dižie cīnītāji, drīzāk sargi, mednieki vai aizstāvji, tādēļ azartspēļu rīkotāji par viņiem drīz vien zaudēja interesi.

Šarpeji un komunistiskās partijas genocīds

Īpašas un gandrīz vai traģiskas bijušas šarpeju un Ķīnas komunistiskās partijas attiecības. Ķīnieši vienmēr ir mīļējuši un labprāt turējuši savās mājās suņus. Tomēr no komunistiskās partijas vadības viedokļa, pārtiku, kuras jau tāpat pietrūka, nedrīkstēja tērēt suņu barošanai. Arī šarpeju īpašnieki nepārtraukti tika vajāti, līdz ap 1940. gadu izveidojās situācija, ka šķirne nonāca uz iznīcības robežas. Pašā Ķīnā šarpeju praktiski nebija, nedaudz suņu bija saglabājis tikai Honkongā un Taivānā. Ap 1966. gadu šarpeji tika ierakstīti Ginesa rekordu grāmatā kā retāk sastopama suņu šķirne pasaulē.

Situāciju izglāba dzīvnieku mīļotāji no Kalifornijas štata Amerikas Savienotajās Valstīs, kur 1974. gadā pasaulē nāca pirmais šīs unikālās šķirnes kucēnu metiens. Tād arī tika nodibināts šarpeju klubs.

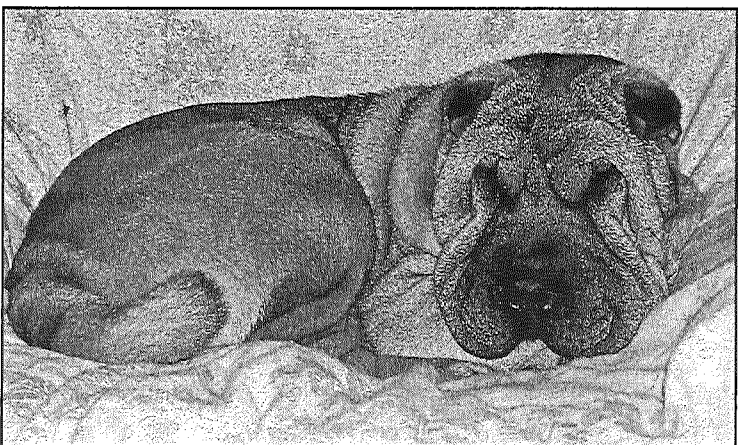
Mamma un meita no «Pļavnieku» mājās

Divas apburošas šarpeju dāmas mīt Saunas pagasta piemājas saimniecībā «Pļavnieki» kopā ar trim divkājainiem. Ilze Teilāne ir Preiļu rajona Lauksaimnieku apvienības biroja vadītāja, viņas vīrs Jānis nodarbojas ar lauksaimniecību, bet astoņgadīgā Kintija apmeklē skolu un no mācībām brīvos brīžus vislabprātāk pavada kopā ar suņiem, īpaši, rotaļājoties ar piecarpus mēnešus veco šarpeju meiteni Aneru.

Patiesībā par Aneru sunīte tiek saukta tikai ģimenes lokā, jo viņas pasē, kas rotāta ar Eiropas Savienības zvaigznēm, rakstīts – Anera Kora's Zon Zon. Mazulīte ir viena no šī gada 14. aprīlī pasaulē nākušā sešu kucēnu metiena. Viņas brāļi un māsas jau aizceļojuši pie jaunajiem saimniekiem, tāpēc Anera vada dienas kopā ar šarpeju mammu Kira-Koru, sauktu vienkārši par Dinu. Abām ir savi pienākumi un nodarbošanās. Mamma lielāko daļu laika pavada

● Kira-Kora pēc rakstura ir ļoti patstāvīga un neatkarīga, tāpēc konsekvenci prasa arī no saviem saimniekiem. Viriešu kārtas pārstāvji gan mēdzot būt kauslīgi un stūrgalvīgi, bet panākumi audzināšanā tomēr ir atkarīgi no saimnieka.

● Pēc lielajām iešanām, riešanām der arī mazliet nosnausties. Un tad no mazās suņa dvēseles dziļumiem nāk laukā varens krāciens. Ja kādam divkājainim tas nepatīk, neko darīt, meklējiet sev citas mājas.

● Rīsu ēdienu cienītāja Anera Kora's Zon Zon – visai viesmīlīgs un, kā jau bērns, draiskulīgs radījums, dzīvo saskaņā ar visiem ģimenes locekļiem, īpaši Ilzi Teilāni.

A.Stepanova foto

pagalmā, kur viņai ir labiekārtots nožogojums, un sargā māju, bet meita saimnieku istabās – ēd, guļ, rotaļājās un krietni pieņemas spēkā un gudrībā.

Jaungada dāvana

Ilze Teilāne atzīst, ka viņai nav informācijas par to, vai kur citur Preiļu rajonā būtu šarpeji. Latgalē gan – Rēzeknē, tagad arī Ludzā, jo tur pie saimniekiem aizbraucis viens no Aneras brālīšiem.

Kāpēc tieši šarpeji? Ilze saka, nu, protams, krunko pēc, jo šiem suņiem ir līdz 30% vairāk ādas nekā parasti. Bet lielā suņu mīlestība nākusi mantojumā no Ilzes mamma, kura agrāk turējusi gan nufaundlendu, gan sanbernāru. Aneras mamma Kira-Kora Teilāniem ir gluži kā Jaungada dāvana, jo no Rīgas kluba kā kucēns atvesta 2002. gada 31. decembrī, īsi pirms pusnakts. – Tā bija mūsu visu liela vēlēšanās. Paņēmām Dinu, lai gan nekādu plašu zināšanu par šo šķirni nebija. Tagad laikam vispirms izlasītu, kas rakstīts grāmatās, – atzīstas Ilze. – Īpašniekiem ir jāzina šķirnes īpatnības, raksturs, jo flegmātisks suns nederēs aktīviem cilvēkiem, taču skaļš un kustīgs dzīvnieks būs par apgrūtinājumu tiem, kam patīk miers un klusums. Šarpejiem patīk samērā aktīvs dzīvesveids, regulāras pastaigas, tāpēc šī šķirne neder gados vecākiem cilvēkiem.

«Kāzas» un kristības

25. oktobrī Kira-Kora būs trīs gadus veca. Šopavas ar viņa pirmo reizi kļuva par sešu kucēnu mammu. Pirms tam atbilstoši Latvijas Kinoloģiskās federācijas Reto un eksotisko šķirņu kluba noteikumiem jaunajai dāmā vajadzēja piedalīties izstādēs un saņemt divus ļoti labus speciālistu novērtējumus. Tikai tad pēc divu gadu vecuma sasniegšanas tika saņemta atļauja kucīti pārot.

Kirai-Korai klubā tika piemēlēts attiecīgs «kavaleris», kas dzīvo Rīgā. Kucēnu tētis ir 2003. gada Latvijas čempions Ričards.

Ilze priecājas, ka metiens bijis necerēti liels, jo parasti šarpejiem piedzimstot tikai trīs līdz četri kucēni. Par to brīnījušies arī kluba speciālisti un secinājuši, ka Kira-Kora augusi veselīgā lauku vidē, ir spēcīga un labi attīstījusies, tāpēc spējusi laist pasaulē tik daudz mazuļu.

Tiesa, saimniekiem šis ģimenes papildinājums atnesis ļoti daudz rūpju. Jaunā mamma sākumā nemaz nav īsti sapratusi, ko lai dara ar nevarīgajiem pēcnācējiem. Pirmo mēnesi Ilze un Jānis naktīs uz maīnām sēdējuši pie kucēniem, sekojuši, lai visi laikā un kārtīgi paēstu, lai kucīte nejausi kādam mazulim neuzkāptu virsū un nesavinotu.

Eksterjers – vienāds, raksturi – atšķirīgi

Šarpeji ir samērā kompakti, augma proporcijām jāatbilst kvadrāta formai, kuces drīkst būt arī mazliet taisnstūrveidīgas formas. Šarpeja astei jābūt saliekta gredzenā un piespiesta pie muguras, pie tam brīvajam rimbūlītim astes viduci jābūt apmēram divtūtu monētas diametrā. Raksturīga īpatnība tāpat kā čauču ir arī tumša «sejas maska» un zilā melna mēle, kā arī smaganas

Fakti

Šarpejs – Ķīnas cīņu suns ar visai savdabīgu izskatu. Ķīniešu valodā šarpejs nozīmē «smilšu āda».

Vidēja auguma suns, kas parasti skaustā nepārsniedz 46-51 centimetru, svars – 16-20 kilogrami.

Raksturīga šķirnes iezīme – ādas krokas, īpaši uz kakla un galvas, kas selekcijas procesā veidotas, lai pretiniekam būtu grūtāk iekosties kaklā un piespiest šarpeju pie zemes.

Pēc rakstura – flegmatiski mierīgi, taču neatkarīgi dzīvnieki.

un aukslējas. Šarpeju acis ir mandeļveidīgas formas, tumšas un izvietojuma dēļ rada visai skumīgu izskatu.

Kira-Kora un Anera pilnībā atbilst šīm prasībām un tāpat kā pārējie kucēni saņēmušas augstu novērtējumu. Toties pēc rakstura mamma un meita ir pavisam atšķirīgas. Kas patīk vienai, tas netiek otrai. Kira-Kora, piemēram, ir ļoti neatkarīga persona, laba mājas un saimniecības sargātāja ar skaļo riešanu katram svešiniekam iedvēš bijību, lai gan nevienam nav iekodusi. Toties Anera, varbūt tāpēc, ka vēl skaitās bērns, ir pats mīļums, lai gan viņas balstiņa ir tikpat skanīga kā mammai (diktofona ierakstā Aneras balss pārspēj Ilzes stāstījumu). Mazā skrien klāt, luncina astīti un ar savu tumši zilo mēlīti nolaiž gan rokas, gan seju. Nu ļoti mīļa un draudzīga sunīte.

Atšķirīgi ir arī abu suņu dāmu iecienītākie ēdieni. Tiesa, šarpejiem neiesaka dot svaigu pienu, taču Kira-Kora pie piena ir pieradusi, lok labprāt un nekādas veselības problēmas nav novērotas. Viņai garšo arī biezi piens, vārīti burkāni un citi dārzeņi, bet pārsvarā pārtiek no speciālās barības. Aneraī toties šādas grāmas bijušas nebijušas, jāliek bļūnā kas dabīks un sveigs. Vislabāk garšo vārīti rīsi (nu gatavā ķimete!) ar gaļu vai makaroni ar gaļu, biezi piens ar olas dzeltenumu. Liels kārums un zobu asināšanai derīga manta ir veikalā nopērkamie «Pedigree» kauliņi vai arī kaltēti liellopu kuņģīši.

Lielas siltummīles un greizsirdes

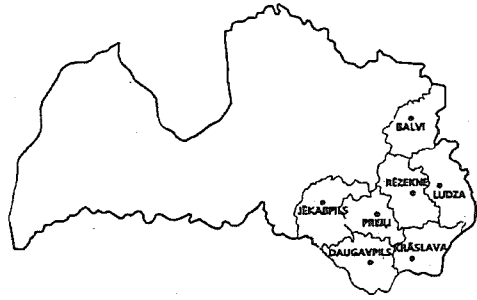
Lauku vide un pilsētnieku prievātmājas ir ļoti piemērotas šarpejiem, jo viņiem vajag kārtīgi izskrieties pa āru. Tomēr vēsā laikā un arī ziemā šarpeji mīt istabā pie saimniekiem, jo ir lieli siltummīļi un neizturīgi pret aukstumu.

—Nez, kā abas sagulēs uz viena matrača, – spriež Ilze. – Droši vien nāks un meklēs siltāku vietu mūsu gultā. Bez tam abas ir lielas greizsirdes, jo nevar sadalīt cilvēku mīlestību. Ja sāk mīļot mazo, lielā ķeras krunkās un rauj malā. Ja bužini mammu, greizsirdīga paliek meita. Taču pāri viena otrai nedara. Par «bara vadoņiem» abas uzskata mani un vīru, Kintijas prasības viņām bijušas nebijušas.

Abām «ķīnietēm» ir nepieciešamas arī skaistumkopšanas procedūras, piemēram, ausu tīrīšana un «pedikīrs». Tieši tas ļoti nepatīk Aneraī, tāpēc saimnieki nādziņu noknēšanai izmanto brīžus, kad sunīte ir cieši aizmīgusi.

L.Kirillova

KAIMINU RAJONOS

Vīna dārzi gaida saulainas dienas

Viesītes pagasta zemnieks Ēvalds Pūpols šoruden Vīnogu audzētāju kluba biedriem iedevis 28 šķirņu ogas vešanai uz vīnogu izstādi Rīgas dabas muzejā. Tas neesot daudz, citus gadus uz Rīgu vestas pat 40 šķirņu vīnogas.

Pavisam saimnieka vīnogu laukos aug 80 vīnogu šķirnes, dažas no tām vēl gaida saulainas dienas, lai ogas ienāktos.

«Brīvā Daugava»

LUDZAS RAJONĀ

Uz mūžu doti solījumi Dievam

Katram no mums šajā saulē ejams savs ceļš. Sandra Krupenko pirms 12 gadiem pārkāpa katoļu baznīcas sliekšni Rīgā, apzināti pieņēma kristību un vēl pēc trim gadiem iestājās Euharistiskā Jēzus kongregācijas (SJE) klosterī. Nākamo gadu gaitā māsa Sandra gatavojās tā sauktajiem mūža solījumiem – īpašam zvērestam Dieva un ļaužu priekšā dzīvot šķīstībā, paklausībā un nabadzībā. Jēzus Līgava. Kristus laulātā draudzene – šādi klostermāsa tika uzrunāta svinīgajā dievkalpojumā Ludzas Romas katoļu baznīcā.

Saskaņā ar liturģiju Svētās Mišes laikā māsa Sandra savu mūža solījumu apliecināja ar lūgšanām, ēreštu un parakstu. Sandra pieņēma arī jaunu vārdu *Brigita no Krusta* un saņēma gredzenu. Svinīgā dievkalpojuma laikā māsa Brigita Dievu uzrunāja ar aizkustinošu personīgu lūgšanu, kurā iz-

paudās viņas tābrīža dvēseles noskaņojums.

Māsa Brigita stāsta: — Jau pēc kristībām, kad man bija 20 gadi, man prātā nāca doma, ka būtu jādzīvo savādāk. Man kaut kur iekšā kņudēja doma, ka jāiet klosterī, bet... man bija bail. Par klostera dzīvi es neko nezināju, bija tikai grāmatās gūst iespaids par viduslaikiem. Tagad saprotu, ka jau toreiz Dievs mani aicināja iet uz kaut ko cēlu un augstu, bet laicīgais mani bija tik ļoti pārņēmis, es gribēju ģimeni, kā visi normāli cilvēki...

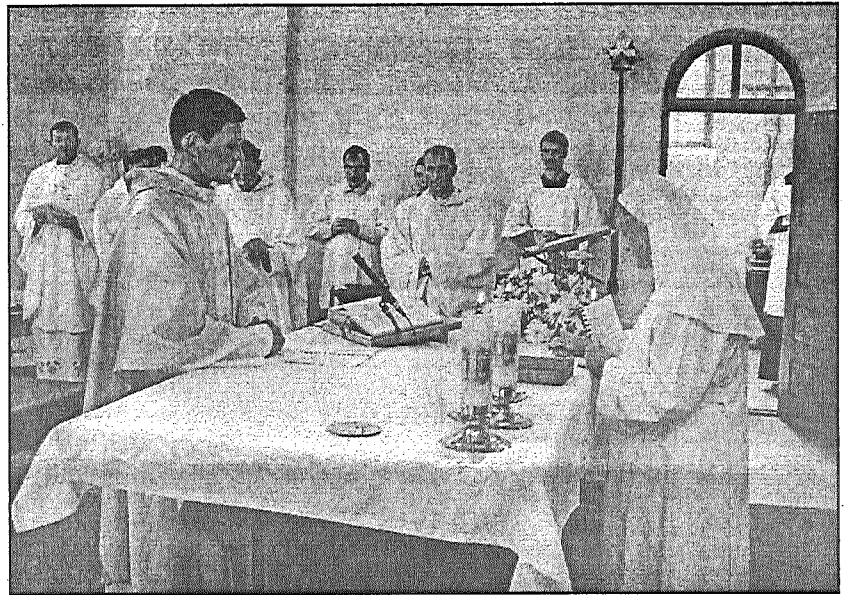
Trīs gadus pēc kristībām Sandra iestājās klosterī. Lēmums bija jāpieņem ātri, bet tas nekādā ziņā nebija nepārdomāts, jo Sandra bieži bija tikusi ar dažādu klosteru māsām, bija aktīvi piedalījusies Baznīcas dzīvē, garīgi izglītojusi sevi un daudz lūgusies.

Dodoties uz klosteri Lietuvā, no mājām viņa atvadījās uz astoņiem gadiem. Vecāki šo lēmumu pieņēma atšķirīgi. Meitene bija augusi lielā mīlestībā, vienmēr

zinādama, ka ir mīlēts un gribēts bērns. Māte pieņēma Sandras lēmumu doties klosterī, uzskatot, ka meitai pašai jāveido sava dzīve. Bet tēvs...

—Tēvs no manis bija gaidījis ko citu,— atzīst māsa Brigita. — Kad gāju prom no mājām, bija ļoti smagi. Zināju, ja palikšu mājās vēl vienu dienu, tad nekā... Tajā rītā mēs ar tēvu ilgi skatījāmies viens otram acīs un abi raudājām.

Vārdu Brigita māsa Sandra izvēlējās pati pirms pusotra gada. Svētā Brigita no Zviedrijas dzīvojusi 14. gadsimtā. Viņa bijusi mistiķe, jau 10 gadu vecumā viņai parādījies Kristus. Brigita augusi dižciltīgā ģimenē, tikusi izprecināta, lai gan ļoti vēlējusies dzīvot šķīstībā, veltīt sevi Dievam. Pēc vīra nāves, kad viņas pieci bērni jau bija izauguši, Brigita at-

● Solījums tiek apliecināts ar parakstu, zvērestu un lūgšanām.

stāja visu bagātību, iestājās klosterī un nodibināja savu ordeni.

Māsa Brigita jau gadu dzīvo un strādā Ludzas rajonā. Īpaša ticības gaišuma apstarots ir viņas darbs ar bērniem un pieauguša-

jiem Ludzas un Zilupes Romas katoļu draudzē.

Ari turpmākos dzīves gadus māsa Brigita cer kalpot Ludzas novadā.

«Ludzas Zeme»

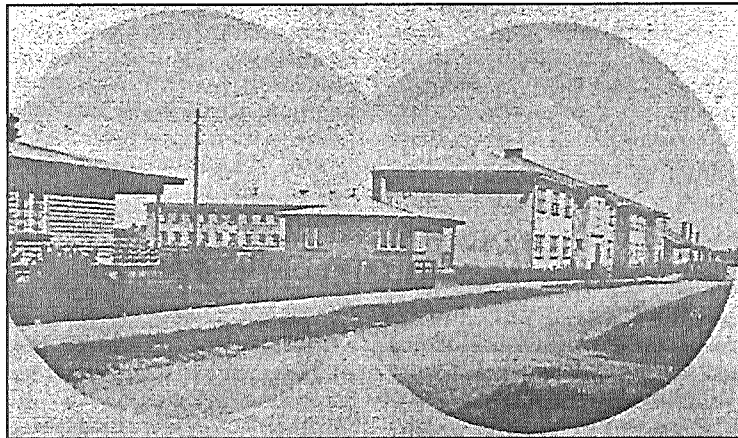
BALVU RAJONĀ

Viļakas garnizona ēkām nozīmīga jubileja

Septembrī apritēja 70 gadi, kopš Viļakā atklāta Latvijas armijas karavīru mītne – garnizona pilsētina ezera krastā. Šajā dienā Viļakā atklāja arī pieminekli 1918. – 1920. gada atbrīvošanas cīņās kritušajiem Latvijas armijas karavīriem un viņu sabiedrotajiem igauņu karavīriem.

Dubulti svētki

1935. gada septembrī laikraksts «Latvijas Kareivis» vēstīja par lieliem svētkiem Viļakā. 22. septembra saulainajā dienā Viļakā bija divkārtī svētki. Viļakā ieradās augstas Latvijas armijas amatpersonas – Latgales divīzijas komandieris ģenerālis Andrejs Krustiņš, kurš 1920. gada janvārī kā pulka komandieris bija vadījis Viļakas atbrīvošanas kauju, divīzijas štāba priekšnieks pulkvedis Kurše, 7. Siguldas kājnieku pulka komandieris pulkvedis Bojārs un citas augsta ranga militārpersonas. Svētki sākās ar dievkalpojumiem katoļu, luterāņu un pareizticīgo baznīcās. Pēc tam svinīgā gājienā garnizona karavīri, aizsargi un aizsardzes, skolēni un Viļakas iedzīvotāji devās uz Brāļu kapiem. Gājiena kolonna bija pusotra kilometra garumā. Kapos pieminekli atbrīvošanās cīņās kritušajiem karavīriem atklāja ģenerālis Krustiņš un iesvētīja luterāņu mācītājs Apkalns. Tam sekoja svinīgas uzrunas, skanēja valsts himna, pie pieminekļa nolika vainagus un nolasīja ministru prezidenta Kārļa Ulmaņa apsveikumu. Viļacēniem paziņoja, ka kara ministrs Jānis Balodis, 7. Siguldas kājnieku pulks, citas organizācijas un privātpersonas ziedojusi

● Šādi Viļakas garnizona pilsētina izskatījās pagājušā gadsimta trīsdesmito gadu otrajā pusē.

līdzekļus Brāļu kapu un pieminekļa kopšanai un izdaiļošanai.

No brāļu kapiem visas organizācijas ar saviem karogiem un iedzīvotāji devās uz jaunajām karavīru kazarmām. Ēkas bija dekorētas ar karogiem un zaļumu vitnēm. Kazarmu iesvētīšana notika ēdamzālē, kura varēja uzņemt ap tūkstoš cilvēku. Pārējie svinīgo pasākumu noklausījās ārpusē pie logiem. Svinīgajās uzrunās vairākkārt tika uzsvērts, ka par jaunajām karavīru mītnēm lielā mērā jāpateicas kara ministram Balodim, kurš apzinājies šīs vietas svarīgumu un mītnu vajadzību, izgādājis līdzekļus un pavēlējis tās celt. Tika pieminēts, ka «šīs mītnes ir turpinājums» bruņinieku pilij, kura toreiz stāvēja Svētās Māras sargpostenī, bet jaunās kazarmas stāv brīvās Latvijas sargpostenī. Kazarmu iesvētīšanai sekoja kopīgs azaidis, bet vakarā Valsts ģimnāzijas zālē notika svētku koncerts.

Oktobrī jaunizveidotajā garnizona pilsētīnā izvietojās Latvijas armijas 7. Siguldas kājnieku pulka 3. bataljons.

Mūsdienīga būve

Pirms 70 gadiem atklātās kazarmas tagad krietni mainījušas savu izskatu. 1991. gada 13. decembrī Viļakā, Garnizona ielā 17 izvietojās Latvijas Republikas robežsardzības karaspēka 2. Viļakas robežsargu bataljons. 1996. gadā Iekšlietu ministrijas valdījumā tika nodotas ēkas Garnizona ielā 4, 17 un 19. Tā paša gada rudenī apstiprināja Valsts pasūtījuma piešķiršanas protokolu par Viļakas pārvaldes ēkas rekonstrukcijas izsoli, kā rezultātā noslēdza līgumu par Viļakas pārvaldes ēkas rekonstrukciju Garnizona ielā 19. 1999. gada sākumā sākās arī saimniecības korpusa celtniecība. Viļakas pārvaldes ēku svinīgi atklāja 1999. gada 2. jūnijā. 2000. gada 25. maijā ekspluatācijā nodeva pārvaldes saimniecības korpusu. Ēka atbilst robežsardzes vajadzībām. Te ir ērti kabineti ar mūsdienīgu aprīkojumu. Saimniecības korpuss ir garāžas un remontdarbnīcas, suņu mītne, sava degvielas uzpildes stacija. Kopš 2002. gada janvāra Viļakas pārvaldē strādā arī imi-

grācijas nodaļa.

Balvos tikās VID reģiona vadība

Lai analizētu paveikto un dalītos pieredzē, Balvos pulcējās Valsts ieņēmumu dienesta (VID) Latgales reģionu nodaļu galvenie speciālisti.

VID Balvu nodaļa 2005. gada septīnos mēnešos kopbudžetā iekasējusi 2 miljonus 629 tūkstošus latu, kas ir par 3,23 procentiem vairāk nekā pagājušā gada šajā laika periodā. VID Balvu nodaļa apkalpo 20 122 nodokļu maksātājus, kas ir 7,7 procenti no Latgales nodokļu maksātājiem. Tas ir 1367 juridiskās personas un 18745 fiziskās personas. Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu plāns izpildīts par 101,8 procentiem. Plāns pārpildīts arī iedzīvotāju ienākuma nodokļa, dabas resursu nodokļa, uzņēmumu ienākuma nodokļa iekasēšanā. Šī gada pirmajos 7 mēnešos VID Balvu nodaļa veikusi 306 pārbaudes. 197 gadījumos ir konstatēti pārkāpumi. Sastādīti 113 administratīvo pārkāpumu protokoli un aprēķināti naudas sodi 5,71 tūkstošu latu apmērā. Piedziņas darba jomā VID Balvu nodaļā šī gada 7 mēnešos pieņemti lēmumi par bezstrīda piedziņu, no tiem 39 juridiskām un 37 fiziskām personām. Piedziņas darbu rezultātā budžetā papildus ienākuši 449,8 tūkstoši latu. Tas ir par 139 tūkstošiem latu vairāk nekā pērnā gada šādā laika posmā.

VID Latgales reģiona vadītāja Vanda Gurkovska Balvu nodaļas darbu atzina par labu un prognozēja, ka tuvākajā laikā tas varētu pretendēt uz kādu no dienesta iekšējos konkursos paredzētajām balvām.

Sanāksmē Balvos piedalījās sešu Latgales nodaļu vadītāji, Analīzes daļas un Nodokļu iekasēšanas daļas un reģiona struktūrvienību vadošie speciālisti. Sanāksmē tika pārrunāti divi galvenie jautājumi – šī gada septiņu mēnešu darba rezultāti un pievienotās vērtības nodokļu atmaksas kontrole no valsts budžeta. Aktuāls bija arī fizisko personu ienākumu kontroles jautājums, datu bāzu pieejamība un dienesta cilvēkresursu noslogotība. V. Gurkovska uzsvēra, ka VID nebūt nav represīva iestāde, un speciālisti vienmēr ir gatavi sarunām un konsultācijām. Ir gadījumi, kad fiziskām personām nav reāli samērojami ieņēmumi un tēriņi. Šādas situācijas tiek analizētas. Ja ieņēmumus, kuri datu bāzēs nav parādījušies, fiziska persona var pierādīt kā leģālus, jautājums ir risināms. VID rīcībā ir dažādas – CSDD, Zemes dienesta un citas – datu bāzes, bet šī informācija ir konfidenciāla un ārpus iestādes netiek izpausta. Arī dienestu iekšējām vajadzībām pieeja datu bāzēm ir stingri reglamentēta.

Jautāta par to, vai pašvaldībām ir pieejama informācija par godprātīgākajiem un lielākajiem nodokļu maksātājiem to paslavēšanai, V. Gurkovska teica, ka šī lieta skatāma no diviem aspektiem. Protams, lielākos nodokļu maksātājus vajag likt par piemēru citiem. Taču informācija par nomaksāto nodokļu apmēru var radīt iespēju trešajām personām veikt dažādus aprēķinus un šo informāciju izmantot savtīgiem mērķiem.

«Vaduguns»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Ugunsdzēsēji aicina zemi sakopt jau rudenī

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) aicina iedzīvotājus jau tagad sakopt savu zemi, lai pavasarī samazinātos postošo kūlas ugunsgrēku skaits.

Šogad Latvijā reģistrēts 1541 ugunsgrēks, kuru iemesls bija kūlas dedzināšana. Salīdzinot ar 2004. gadu, tas ir par 36% mazāk. Vislielākais kūlas ugunsgrēku skaits tika reģistrēts 16. aprīlī, kad ugunsdzēsēji likvidēja 106 ugunsgrēkus, kas plosījās 148 ha platībā.

Šogad ugunsgrēku skaits samazinājies, pateicoties profilakses pasākumiem, valsts iestāžu un sabiedrisko organizāciju rīkotajām kampaņām, kā arī kūlas degšanai nelabvēlīgiem apstākļiem – vēlam un lietainajam pavasarim.

Ugunsdrošības noteikumu 21. punktā noteikts, ka «zemes īpašnieks (valdītājs) veic nepieciešamos pasākumus, lai objekta teritorijā nenotiktu kūlas dedzināšana». Par noteikumu neie-

vērošanu sods paredzēts Administratīvo pārkāpumu kodeksa 179. pantā. Šogad par kūlas dedzināšanu 114 gadījumos pieņemts lēmums par administratīvā soda piemērošanu, uzlikts naudas sods kopumā par Ls 1113 un zemes īpašniekiem izteikti 11 brīdinājumi. Saskaņā ar VUGD ar Lauku atbalsta dienestu noslēgto starpturvienību darbinieki Lauku atbalsta dienestu informēja par kūlas dedzināšanas gadījumiem. Šī informācija tiek nemta vērā, piešķirot valsts un ES dotācijas lauksaimniecībai un lauku attīstībai.

Pavasaros mēs cīnāmies ar sekām, jo visu šo ugunsgrēku cēlonis ir nesakoptā zeme. Pietiek ar vienu apzināti uzšķiltu sērkokciņu vai neapzināti nomestu cigareti, lai uzliesmotu nesakoptie lauki un tālāk liesmas pārsvietos uz ekām, mežu. Tādējādi tiek nodarīti postījumi dzīvībai dabai, iznīcināts ēkas un, mēģinot apvaldīt

uguni, iet bojā cilvēki.

Šogad ugunsgrēkos nodarīti tiešie materiālie zaudējumi 4683 latu vērtībā, nopostītas 35 ēkas. Tomēr nedrīkst aizmirst arī par to ļaunumu, ko, dzedzinot kūlu, nodarām dzīvībai dabai.

VUGD atgādina, ka rudens ir īstais laiks, lai sakoptu laukus un, kā noteikts ugunsdrošības noteikumos, rūpētos, lai nenotiktu kūlas dedzināšana. Kā liecina statistika, kūlas ugunsgrēki notiek ne vien laukos, bet arī nesakoptajās pilsētu teritorijās. No 1541 reģistrētā kūlas ugunsgrēka 981 gadījumā tie liesmojuši lauku rajonos, bet 560 – pilsētās. Kaut arī pilsētu teritorijās izdeg daudz mazākas zemes platības, šie ugunsgrēki ir ne mazāk bīstami, jo tiek apdraudētas tuvumā esošās ēkas. Tādēļ, VUGD aicina arī pilsētu saimniekus, zemes īpašniekus un iestāžu vadītājus parūpēties par teritorijas sakārtošanu jau rudenī.

Par narkotiku kontrabandu Anglijā notiesā jēkabpilieti

2005. gada 28. janvārī Britu kanālu salā Gērnzijā vietējā muitdienesta darbinieki par narkotiku kontrabandu aizturēja 24 gadus veco jēkabpilieti Gintu G., kurš ar prāmi «Condor Ferry» ieradās no Portsmutas. 5. septembrī Gērnzijas karaliskā tiesa tiesneša Rasela Finča vadībā šim vīrietim piesprieda četrarpus gadu ieslodzījumu ar rekomendāciju par sodītā deportēšanu no salas pēc soda izciešanas. Šādu informāciju Gērnzijas muitas un akcīzes dienesta vārdā sniedza sabiedrisko attiecību firmas «White Knight PR» darbinieks Makss Hols.

Ziņojumā presei teikts, ka Gints G., kurš apmeklēja Gērnziju ar mērķi, lai piegādātu narkotikas, atzīdīs par vainīgu 2146 amfetamīna sulfāta tablešu slepenā ievēšanā cieši noslēgtā Latvijas brendija pudelē un šokolādes kas-

tē. (Par to tiesas laikā liecinājuši trīs muitas darbinieki.) Kad muitnieki viņu apstādīnāja, apsūdzētais teica, ka viņš ieradies trīs dienu brīvdienās, bet nevarēja pateikt – kur, nebija arī viesnīcas rezervācijas. Gintam G., kurš Skotijā strādāja fermā, tika prasīts, vai viņš pārved narkotikas, bet viņš teica, ka nē. Viņš apstiprināja, ka soma, kuru viņš nesa, bija viņa, un tās saturs piederēja viņam. Tad muitas virsnieki pārmeklēja somu un atklāja cieši noslēgtu brendija pudeli un šokolādes kastīti. Viņi attaisīja pudeli un atrada ar kokvilnas vati nostiprinātu lielu daudzumu baltu tablešu.

Gints G. tika arestēts un brīdināts. Šokolādes kastē izmeklēšanā atklāti divi caurspīdīgi plastmasas maisiņi, kuros bija tabletes.

Nopratināšana notika ar pieredzējuša tulka starpniecību. Aiz-

turētais teica, ka vedis biznesa pāpīrus uz Gērnziju vecam draugam, par ko viņam tika samaksātas 100 mārciņas. Viņš teica, ka pudele un šokolādes, plus daži dokumenti, bija jānodod citam latvietim, vārdā Jānis, un tad bija jāatgriežas ar to pašu prāmi. Gints teica, ka nezinājis un viņam nebija aizdomu par narkotikām, bet vēlāk atmeta šo liecību un pilnībā atzina pārkāpumu.

Gērnzijas tiesnesis Rasels Finčs pārkāpumu raksturoja kā «iepriekš nodomātu noslēptu tablešu nozīmīgu importēšanu».

—Tiem, kuri apzināti atbalsta šādas importācijas, ir jāpagaida reāls un stingrs tiesas spriedums. Mēs redzam uz šīs salas daudz smagi strādājošu un pieklājīgu latviešu, uz ko tāda veida lietas neattiecas, — teica tiesnesis.

«Brīvā Daugava»

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Krimināllietu par svešas mantas iznīcināšanu izbeidza

Nepatikšanās pavasarī bija iekūlies kāds 1938. gadā dzimis pensionārs no Preiļu pagasta. Viņš bija apsūdzēts pēc krimināllikuma 186. panta 1. daļas, jo aizneuzmanības, nevērīgi rīkojoties ar uguni, iznīcināja svešu mantu.

Šī gada 15. aprīlī no rīta viņš atbrauca uz savu īpašumu Preiļu pagasta Barišos, kur nolēma sadedzināt trīs vecā siena kaudzes. Vēlāk, piekrāvis vezumu malkas, paskatījās, ka siens no augšas jau sadedzis, aizbrauca projām. Kad

vēlāk ap pulksten 16.00 viņš atgriezās, ieraudzīja, ka degusi kūla un liesmās ir blakus īpašumā esošā neapdzīvotā māja un saimniecības ēkas.

Tiesā ņēma vērā, ka pensionāram bija jāzina, ka siena kaudzes deg un gruzd ilgu laiku, kā arī bija jāņem vērā sava ilgā dzīves pieredze un masu saziņas līdzekļu brīdinājumi par ugunsbīstamā perioda iestāšanos. Tādā veidā varēja paredzēt, ka uguns pa sauso zāli var aiziet tālāk un nodarīt

lielu postu.

Tomēr sirmgalvis to visu nebija ņēmis vērā. Viņa nepārdomātās rīcības un neuzmanības rezultātā nodega dzīvojamā ēka, kūs un šķūnis, aptuveni 1000 latu vērtībā.

Materiālie zaudējumi nodegušā īpašuma saimniecei tika atlīdzināti, kā arī tika noslēgts rakstisks izlīgums. Tāpēc Preiļu rajona tiesa nolēma pensionāru no kriminālatbildības atbrīvot un krimināllietu izbeigt.

Preiļu rajona policijas informācija

POLICIJAS ZIŅAS

Laikā no 17. septembra līdz 1. oktobrim Preiļu rajona policijas pārvaldē reģistrēti 98 iesniegumi, no kuriem 10 bijuši par izraisītiem ceļu satiksmes negadījumiem, 21 — huligāniskas darbības, 14 — ģimenes skandāli, 14 — zādzības.

Uzpildīja auto, bet nesamaksāja

17. septembrī «Statoil» degvielas uzpildes stacijā, kas atrodas Preiļu pagasta teritorijā, kāds vīrietis iepildīja dīzeļdegvielu savā automašīnā un aizbrauca norēķinājies. Degvielas uzpildes stacijai radīti materiālie zaudējumi 30,71 lapa apmērā. Policija «aizmāršīgo» vīrieti jau noskaidrojusi.

Sāva no garāmbraucošas automašīnas

17. septembrī Preiļos no kādas garāmbraucošas automašīnas Ford Escort, iespējams, ar pneimatisko ieroci iešāva galvā 1986. gadā dzimušajam Laurim. Cietušais nogādāts Preiļu slimnīcā. Vainīgo personu policija jau noskaidrojusi.

Apzaga pagalmā atstātu automašīnu

Policijā saņemts iesniegums par to, ka Līvānos 17. septembrī no pagalmā atstātas automašīnas VAZ 21063 nozagts akumulators un no degvielas tvertnes noliet benzīns. Transportlīdzeklis pieder 1942. gadā dzimušajam Vasīlijam.

«Traucēja» apgaismes ķermeņi

17. septembrī tika konstatēts, ka Riebiņos pie pagasta teritoriālās pārvaldes ēkas nolauzti trīs āra apgaismes ķermeņi. Pašvaldībai nodarīts 180 latu liels materiālais zaudējums.

No skapja izzaga somiņu ar naudu

Zagli nodarījuši zaudējumus 1929. gadā dzimušajai Galēnu pagasta iedzīvotājai Veronikai. Uzlauzot skapja durvis, nozagta saimnieces rokas somiņa ar naudu.

Piedzēries krita un guva traumu

21. septembrī Preiļu slimnīcā pēc medicīniskās palīdzības griežas 1959. gadā dzimušais Juris. Viņam konstatēts žokļa lūzums, kuru vīrietis guvis, nokrītot, jo bijis alkohola reibumā.

Aiznesa motorzāģi

22. septembrī Preiļu rajona policijas pārvaldē saņemts 1970. gadā dzimušā Sutru pagasta iedzīvotāja Jāņa iesniegums. Nozagts viņam piederošais motorzāģis «Husqvarna-254. Zagli radījuši īpašniekam 200 latu materiālo zaudējumu.

No šķūņa pazuda degviela

23. septembrī Rudzātu pagasta iedzīvotājs, 1966. gadā dzimušais Aivars konstatēja, ka no viņam piederošā šķūņa nozagta dīzeļdegviela un divas plastmasas kannas. Policija noskaidro lietas apstākļus.

Ar automašīnu iebrauca celmā

24. septembrī reģistrēts ceļu satiksmes negadījums ceļā Puša – Krāce – Silajāni – Riebiņi 26. kilometrā. 1983. gadā dzimušais Andris, vadot automašīnu Renault Kangoo, netika galā ar transportlīdzekli, nobrauca no ceļa un iebrauca celmā. Bojāta automašīna, bet pats vadītājs medicīniskās palīdzības sniegšanai nogādāts Preiļu slimnīcā.

Mersedess saskrējās ar žiguli

24. septembrī, vadot pasažieru autobusu Mercedes Benz Sprint Preiļos pa Brīvības ielu, 1957. gadā dzimušā autovadītāja Ruta nepalaida pa galveno ielu braucošo au-

tomašīnu VAZ-2107, kurai pie stūres bija 1985. gadā dzimis Natālija. Negadījumā bojātas abas automašīnas, cietuši un slimnīcā nogādāti arī pasažieri.

Apzagts veikals Pelēcos

25. septembrī Pelēcos, kur atrodas SIA «Kniks» piederošais veikals «Pakalni», pārdevēja, ierodoties darbā, konstatēja, ka zagļi pa logu iekļuvuši veikala noliktavas telpās un nozaguši naudu – Ls 85.

Līvānietis guva traumu

26. septembrī Līvānu slimnīcā ar galvas traumu, kas gūta alkohola reibumā, nogādāts 1972. gadā dzimušais Anatolijs.

Dzērums sarīkoja kautiņu

27. septembrī Līvānos bārā «Vindex» alkohola reibumā kautiņu savā starpā sarīkoja 1982. gadā dzimušais Aleksandrs un 1983. gadā dzimušais Raimonds. Abi vīrieši traucēja arī apmeklētājus.

Ugunsgrēkā gāja bojā sievietē

27. septembrī Līvānu novada Rožupes pagastā izcēlās ugunsgrēks. Nodega 1950. gadā dzimušajam Vitālijam piederošā māja 96 kvadrātmetru platībā un kūts. Ugunsgrēkā gāja bojā 1950. gadā dzimusi sievietē, bet mājas saimnieks ar smagiem apdegumiem tika nogādāts slimnīcā.

Apzagts veikals Stabulniekos

28. septembrī policijā saņemta informācija par to, ka zagļi iekļuvuši SIA TU «Lauki» veikalā nr. 50 Stabulnieku pagastā. Nozagtas dažādas preces.

No ganībām aiznesa elektriskā gana stiepli

29. septembrī Silajānu pagasta iedzīvotājs, 1963. gadā dzimušais Juris konstatēja, ka no viņam piederošā govju aploka nozagta elektriskā gana stieple. Saimniekam nodarīti materiālie zaudējumi 300 latu apmērā.

Huligāni un skandālisti

17. septembrī Līvānos bārā «Vindex» alkohola reibumā huligāniskas darbības veica 1975. gadā dzimušais Sergejs.

19. septembrī Galēnu pagastā pret 1969. gadā dzimušo Silviju huligāniskas darbības veica tajā pašā gadā dzimušais Anatolijs. Vīrietis bijis alkohola reibumā.

Divatā drošāk – ta bija nolēmuši divi Rušonas pagasta iedzīvotāji. 1939. gadā dzimušais Jānis un viņa vienaudze Helēna 20. septembrī veica huligāniskas darbības pret 1953. gadā dzimušo Regīnu.

24. septembrī Līvānos kafejnīcā «Bork», būdams alkohola reibumā, huligāniskas darbības veica 1983. gadā dzimušais Gvido.

26. septembrī Riebiņos iedzīvotājs, 1971. gadā dzimušais Jānis necenzētiem vārdiem lamāja un draudēja fiziski izrēķināties ar 1971. gadā dzimušo Anitu.

29. septembrī mājās ģimenes skandālu sarīkoja 1983. gadā dzimušais Preiļu pagasta iedzīvotājs Edgars.

30. septembrī pēc alkohola reibumā sarīkota ģimenes skandāla policijas darbinieku likumīgajām prasībām nepakļāvās 1971. gadā dzimušais Līvānu iedzīvotājs Valdis.

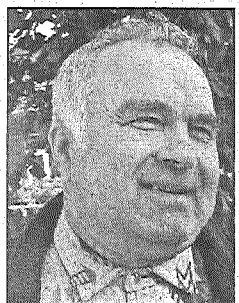
Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Kā jūs ietekmēs gaidāmais apkures cenu kāpums?

Normunds Rudzāts,
Vārkavas novada
Rožkalnu pagasta
iedzīvotājs:

—Apkures sezona un gaidāmais cenu kāpums mani personīgi neskar. Es dzīvoju personīgajā mājā, kuras apkurei izmantojam malku. Pie tam mums ir savs mežs, tāpēc iespējams sagatavot visu ziemai nepieciešamo kurināmo. Cita lieta ir vispārējais cenu kāpums precēm, degvielai un pakalpojumiem. Tā zemnieki izjūt vissāpīgāk, bet ietekmēt nespēj. Valdībai gribētos ieteikt par tautu vairāk padomāt.

Pēteris Upenieks,
pensionārs no
Preiļiem:

—Visu notiekošo uztveru pozitīvi. Kam jānotiek, tas arī notiks, jo tādi ir ekonomikas procesi. Domāju, ka daļai pilsētnieku gaidāmais apkures tarifu kāpums sagādās problēmas, bet nāksies vien maksāt, jo energoresursu sadārdzināšanās ir neizbēgama ne vien pie mums, bet arī citur pasaulē. Bez tam pašiem vajadzētu vairāk domāt par to, kā sagatavoties ziemai, piemēram, noblīvēt logus, durvis, nosiltināt bēniņus, lai vējš nepūš telpā. Tādā veidā arī nevajadzēs sūdzēties par aukstu dzīvokli.

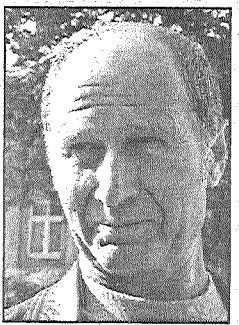
Lilita Bazuleva,
Preiļu iedzīvotāja:

—Dzīvojam pilsētā daudzdzīvokļu mājā, tāpēc apkures cenu kāpums mūs satrauc. Līdz šim maksājām atbilstoši skaitītāja rādītājiem. Ja tarifu palielinās, prognozēju, ka samaksāt par siltumu būs problemātiskāk, bez tam pagaidām esmu bezdarbiece. Arī līdz šim dzīvoklī nebija pārāk silti, jo tas atrodas pirmajā stāvā.

Kristīne Stašulāne,
Preiļu iedzīvotāja:

—Mums ir gan lauku mājas, gan dzīvoklis pilsētā. Laukos problēmu nebūs, jo malku esam sagādājuši pietiekamā daudzumā, bet pilsētā?.. Protams, ka sadārdzinājums uztrauc, taču līdzēts ar to nebūs. Cenas kāps, neskatoties ne uz kādiem mūsu protestiem. Pelnītājs ģimenē ir vīrs, jo es mājās auklēju bērniņu. Prieks par to, ka bērna kopšanas palīdzība tagad ir palielināta, tomēr stingri jāplāno visi izdevumi.

Jāzeps Lazdāns,
Vārkavas novada
Rožkalnu pagasta
zemnieks:

—Mēs, laucinieki, neuztraucamies, jo malkas ir pietiekami, vienīgi pašiem tā jāsaģādā. Kaimiņi arī savā mežā sazāģē, cik nepieciešams. Kā izteik pilsētnieki, to man grūti iedomāties, jo cenas palielinās ne tikai apkurei, bet arī degvielai un pārtikai. Lauksaimniecības produkcijas iepirkuma cenas netiek līdzī, pareizāk sakot, pēdējā laikā tās nemaz nav palielinājušās.

L.Kirillova
A.Stepanova foto

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS

Daugavpils Ceļu distance paziņo,
ka 486. km dzelzceļa pārbrauktuve «Apsēni» (autoceļa «Kastīre –
Kategorade – Kameņeca – Kapiņi») tiks slēgta remonta darbu
veikšanai 2005. gada 6. oktobrī no plkst. 9.00 līdz plkst. 18.00.
Apbraukšana tiks veikta caur 490. km pārbrauktuvi
Aglonas stacijā.
Ceļu distance atvairinās par sagādātajām neērtībām.

A/s «Latgales Finanšu un investīciju kompānija»
pensionāriem un invalīdiem piedāvā
kredītus bez ķīlas līdz Ls 500.
Līvānos (tikai otrdienās, iepriekš jāpiezvana),
Preiļos, Raina bulv. 13 - 300.kab.
Tālr. 5324164, 8345847.

5.oktobrī z/s pārdos melnus, baltus, brūnus jaun-
putnus (5-6 mēn.), dējējvistas (10-14 mēn.), jaunus gaiļus
Gailiņšos 7.40, Riebiņos 7.55, Preiļos 8.10, Pieniņos 8.35,
Stabulniekos 8.50, Galēnos 9.05, Silukalnā 9.15, Polko-
ronā 9.30, Smelteros 9.45, L.Ansposkos 9.55, Prikuļos 10.05,
Rudzātos 10.20, Steķos 10.35, Turkos 10.45, Zundānos
10.55, Jaunsilavās 11.05, Līvānos 11.20, Rožupē 11.55,
Vanagos 12.05, Sutros 12.20, Ančīnos 12.35, Piliškās
12.50, Vārkavā 13.05, Upmalā 13.20, Rimicānos 13.30,
Arendolē 13.45, Pelēcos 14.00, Ārdavā 14.15, Aglonā
14.30, Jaunaglonā 14.40, Aglonas st. 14.55, Aizkalnē 15.10,
Raudavkā 15.20. Tālr. 5321270, 8335313.

SIA «IBIZA»

Iepērk Vidzemē pie ceļa

Priede		Egle	
diam. 9-14	Ls 23	diam. 14-17	Ls 31
diam. 14-28	Ls 33	diam. 18-24	Ls 35
diam. 28 <	Ls 33	diam. 25 <	Ls 37

Iepērk Latgalē pie ceļa

Priede		Egle	
diam. 14-28	Ls 28	diam. 14-18 <	Ls 28
diam. 28 <	Ls 33	diam. 18 <	Ls 35

Iepērk papīrmalku pie ceļa.

Bērzs — Ls 16. Skujkoki — Ls 10. Apse — Ls 8.

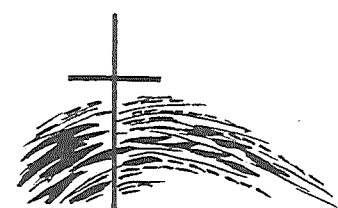
Tālr. 6460872, 6457973.

Ātra apmaksā. Slēdzam sadarbības līgumus.
Sniedzam transporta pakalpojumus.

AICINA DARBĀ guļbūvju speciālistus
un strādniekus darbam gaterī.
Darbs Līvānos.
Tālr. 6749391.

Ārzemju investors pērk mežu ar zemi
(arī lietošanas tiesības)
par labu samaksu.
Tālr. 9682226, 8614444, 5068515.
Fakss 5068514.

Vajadzīgs amatnieks ar
elektriķa – mehāniķa iemaņām.
Darbs un dzīvošana lauku
mājā. Tālr. 7999885, 6564685.

Pēkšņi bij stunda, kad pārtrūka
stīga:

atnāca diena klusumā tīta...

Izsakām līdzjūtību mūsu

Valērijam Leonovičam sakarā ar
BRĀĻA nāvi.

Preiļu slimnīcas kolektīvs

Pilādzis ar sārtām asarām

Teic ardievas

Nu kāda mūža vasarām...

Klusi skumstot un jūtot līdzī,
sāpēs esam kopā ar Leonoviču ģi-
meni, BRĀĻI Franeku zaudējot.

Hipotēku bankas Preiļu filiāles
kolektīvs

Vējš rautās lapas tumsā svaida,
Ne tavi soļi skan, ne balss.

Izsakām līdzjūtību Teklai Skabai,
VĪRU mūžībā pavadot,
Salvim un Santai, no TĒVA uz

mūžu atvadoties.

Dravnieku pamatskola,
pedagoģiskie un tehniskie darbinieki

Lai paliek ābele, ko iestādīju,
Un vārdi, kurus teicu mierinot.

Esam kopā ar Kasparu Vinduli
un viņa ģimeni,

TĒTI mūžībā aizvadot.

Viesītes AVS 2.d kurss
un audzinātāja

Lai Tev dzimtās zemes vēji
Klusu miera dziesmu dzied.

Izsakām dziļu līdzjūtību piered-
gajiem, FRANEKU LEONOVICU
smiltainē izvadot.

Leonoviču un Andersonu
ģimenes Liepājā

INSERVISS GROUP

PRECES UN PAKALPOJUMI UZ KREDĪTA

PĒRC AUTO OKTOBRĪ!

PĒRC AUTO NOVEMBRĪ!

PĒRC AUTO KREDĪTĀ!

Avanss no 5%
% likme no 0,9%
kredīta termiņš līdz 6 gadiem

Zelta kartes īpašniekiem labākie
KASKO apdrošināšanas noteikumi!

Gribat vēl vairāk?! ▶ www.inserviss.lv ▶
▶ ātrais auto kredīts

Preiļi, Brīvības iela 2, tālr. 53 81125

PĒRK metāllūžņus,
nolietotu tehniku,
kaltes, mucas.
Tālr. 8750438.

Īrējam vai pērkam telpas
veikalam Līvānos.
Tālr. 9296724, 9105566.

Vajadzīga sekretāre – asistente
komercdarbībai (darbs Preiļos, pilna
darba diena). Vēlams: prasme strādāt
ar kompjūteru, a/v tiesības, prasme
kontaktēties ar cilvēkiem. Tālr.
6783454, e – pasts: dalius@one.lv

Iededziet sveces šai mūžu
klusuma sētā!
Iededziet sveces, lai sirdīs
atmiņas list.
Iededziet sveces šai siržu
atdusas vietā,
Trauslā liesma lai neatļauj
piemiņai dzist.

Rušonas pagastā
iedegsim sveces

8.oktobrī
Ondzuļu kapos 14.00
Žagatu kapos 15.00
Eikšas kapos 16.00
Krištapeņu kapos 17.00
Rutulu kapos 18.00
15.oktobrī
Antonišķu kapos 15.00
Eisāgu kapos 16.00
Gailiņu kapos 17.00

INTERNETS.

LATVIJAS UN ĀRZEMJU DATU PLŪSMA VIENĀ ĢENĀ —

Ls 0,50 STUNDĀ.

VISI DATORPAKALPOJUMI.

KUR? Brīvības ielā 14, Preiļos (laikraksta «Novadnieks» redakcijā).

ANEKDOTES

—Hallo, policija!
—Jā, ko vajag?
—Te kaimiņš atkal sievu sit!
—Nu, un?

—Viņš jau kaķīti nosita!
—Nu, un?
—Jā, un viņš visu laiku kļedz, ka visi
policisti ir cūkas, un viņam neko neiz-
darīs!
—Skaidrs, tūlīt braucam.

—Klau, kaimiņ, kāpēc pie tevis visu
pagājušo nakti dega uguns? Vai ciemiņi
bija?
—Nebija vis. Mana sieva šodien atbrauc
no komandējuma un taujās, kāpēc par
šo laiku tik maz elektrības nodedzināts.